

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NOWA

RZECZPOSPOLITA

Kto inspirował zamach marsylski?
Rewelacyjna książka Herzoga

(Od własnego korespondenta „Nowej Rzeczpospolitej”)

ZURICH 24.6. Ukazała się tu już sensacyjna książka Wilhelma Herzoga pt. „Barthou”, w której autor oskarża jedno z państw europejskich o inspirowanie zabójstwa króla jugosłowiańskiego Aleksandra i ministra Barthou 9 października 1934 r. w Marsylii.

Jako miejsce przygotowania zamachu Herzog wskazuje Monachium, podkreślając, że w czasie rozprawy sądowej przeciwko zamachowcom, która odbyła się w 16 miesięcy po zabójstwie, Francja nie mogła opublikować posiadanych dokumentów, ponieważ pociągnęłoby to za sobą konflikt z owym państwem.

Herzog łączy zamach marsylski z „nocą św. Barłomieja” w Niemczech 30 czerwca 1934 r., oraz z wystąpieniem genewskim min. Barthou z 29 maja 1934 r., kiedy to rozpoczął wywierać tak silny nacisk na Niemcy przed forum międzynarodowym oraz przez swą politykę

zagraniczną, że groziło to wewnętrznym załamaniem się reżimu niemieckiego.

Śmierć króla Aleksandra, według autora, była zbyt wygod-

na sposobnością wytworzenia zamętu w Europie, by inspirować morderstwo popełnione na min. Barthou mieli się wyrzec tej jednoczesnej okazji. (H)

Prezydent Uzbekistanu — aresztowany
pod zarzutem zamachu na Stalina

(Od własnego koresp. „Nowej Rzeczpospolitej”).

LONDYN 24.6. Korespondenci z Moskwy donoszą o aresztowaniu prezydenta sowieckiej republiki Uzbekistanu — Segizbajewa.

Segizbajew przybył do Moskwy przed 8 dniami w celu uzyskania audiencji u Stalina

dla przedstawienia mu do osobistej decyzji szeregu spraw republiki uzbeckiej. We wtorek do hotelu „National”, gdzie zamieszkiwał, przybyli agenci GPU i dokonali w numerze szczegółowej rewizji, w wyniku której Segizbajew został aresztowany.

Według wersji pochodzących z kół półurzędowych — Segizbajew miał jakoby zamiar dokonać na Stalina zamachu podczas audiencji. W pokoju zajmowanym przez aresztowanego znaleziono podobno dużą ilość broni. (W)

Po trzech latach więzienia
Niewinnie skazany żąda odszkodowania

We wsi Byszki pow. brzeżańskiego zamordowano człowieka. Ofiarą bestialskiego mordu padł rolnik Karol Kułiński.

Z nieustalonych dotąd przyczyn, a rzecz się działa w roku 1935, podejrzenie padło na niejakiego Mikołaja Swatkowa i żonę Kułińskiej. Ktoś, komu widocznie zależało na pomyślnym dążeniu do śledztwa rzucił to koszarne oskarżenie i oboje stanęli przed sądem. Mikołaja Swatkowa skazano na dożywotnie więzienie.

Swatkow zaapelował, skazany w sądzie apelacyjnym zażądał kasacji. Wyrok skasowano i sprawa wróciła

do sądu apelacyjnego gdzie po 3 latach, które nieszczęśliwy człowiek pod strasznym zarzutem przeżył w więzieniu, okazało się, iż wyrok skazujący oparty był na fałszywych zeznaniach świadków. Swatkowa uniewinniono.

Obecnie sprawa znajduje epilog nie zwykły, jak na nasze stosunki, sensacyjny. Swatkow wystąpił mianowicie do sądu o odszkodowanie za niesłuszne przetrzymanie w więzieniu przez 3 lata.

W Anglii tego rodzaju wypadki zdarzały się już niejednokrotnie i zawsze w takiej sytuacji sąd przyznawał wysokie powództwo poszkodowanemu. Można by tu przytoczyć kilka przykładów, że wspomniemy tylko o sławnej sprawie „angielskiego Dreyfusa”, Holendra Becka, skazanego w 90 latach ubiegłego stulecia, na zasadzie fałszywych poszlak, na kilkuletnie więzienie, a którego sąd angielski, jako odszkodowanie przyznał sumę 35.000 funtów szterlingów, co według obecnego kursu stanowi około 700.000 zł.

Jak się do sprawy Swatkowa ustos-

sunkują sądy polskie trudno na razie przewidzieć.

Komuniści w Rzeszy
podnoszą głowy

PARYŻ, 24.6. (Tel. wł.). W związku z ostatnim straceniem w Rzeszy 4 osób za komunizm i zdradę tajemnic wojskowych, z Berlina donoszą, że w ostatnich czasach daje się zauważyć w całej Rzeszy, a szczególnie w Austrii nasilenie agitacji komunistycznej.

Zwłaszcza w wojsku rozwija się silna propaganda komunistyczna, posługująca się nawet specjalnymi nielegalnymi piśmami dla żołnierzy i wykorzystująca każdą okazję aby zade-

montrować swą obecność i aktywność.

Np. kiedy w Zittau urządzono ćwiczenia przeciwlotnicze, przy czym zgaszono światła w całym mieście — komuniści, korzystając z ciemności, zarzucili miasto i koszary ulotkami i oblepili mury czerwonymi plakatami, wzywającymi ludność a przede wszystkim armię do zrzucenia jarzma sadystów hitlerowskich, wygładzających naród.

Umorzono śledztwo
przeciwko prezesowi Grusze i kpt Szramowi

Jak nas informują prokuratura przemyska posanowiła u-

morzyć śledztwo przeciwko prezesowi rady naczelnej Str. Ludowego Brunonowi Grusze i em. kpt. Szramowi, pozostającym pod zarzutem inspirowania strajków chłopskich w 1937 r. i kierowania nimi.

Wizyty marsz. Sławka

Biuro sejmu oznajmia: marszałek sejmu Walery Sławek złożył wizytę marszałkowi senatu Aleksandrowi Prystorowi oraz marszałkowi Edwardowi Śmigłemu-Rydzowi.

Tegoż dnia marszałek senatu Aleksander Prystor rewizytował marszałka sejmu.

Po 9 miesiącach
umorzono dochodzenie
przeciw prof. Kotowi

KRAKÓW, 24.6. Prokurator sądu okręgowego w Krakowie zawiadomił profesora Kota o umorzeniu dochodzenia z art. 166 k. k., które było prowa-

dzone przeciwko prof. Kotowi od chwili aresztowania go w dniu 30 sierpnia ub. r. w Zakopanem. Dochodzenie trwało prawie 9 miesięcy.

Przedw wynaradawianiu Polaków
protestują rolnicy Wielkopolski

POZNAŃ, 24.6. Walne zgromadzenie Wielkopolskiego Towarzystwa Kółek Rolniczych, obradujące w Poznaniu w dniu 22 bm. powzięło jednomyślnie uchwałę protestującą jak najostrzej przeciwko wynaradawianiu Polaków w Gdańsku i Niemczech, od-

bieraniu im mowy i myśli polskiej i wydzieraniu z ich rąk ziemi polskiej.

MUS MY
DOZBRÓĆ POLSKIE
NA MORZU

ZŁ 2 MIESIĘCZNIE

Kosztuje w prenumeracie

„Nowa Rzeczpospolita”

Zamówienie „Nowej Rzeczpospolitej” w prenumeracie zapewnia regularne otrzymywanie dziennika w całym kraju. Prenumeratę można wpłacać w kantorze Zgoda 5 na konto P K O № 22612, przekazem rozrachunkowym na konto 218.

267 złotych za 10
Wspaniały sukces tabeli wyścigowej
„Nowej Rzeczpospolitej”

Wczorajszy dzień wyścigowy przyniósł znowu duże sukcesy kasowe zwolennikom naszej tabeli wyścigowej. W prze-

widywaniach naszych wskaza- liśmy słusznie zwycięzców na pierwsze miejsca

W 7 GONITWACH NA 10.

Poza tym przeszedł znakomicie nasz akumulativ dnia (zwy- czajny) złożony z koni: Il Baccio, Bidermajer, Habdank i Forum, przynosząc grającym 267 ZŁ ZA 10

przy czym wskazany przez nas na pierwsze miejsce koni Forum dał

103 ZŁ ZA 10
jedną z najlepszych wypłat dnia.

Pełna tabela loterii
Wszystkie DZISIEJSZE ciągnięcia
Str. 9 w drugim wydaniuKrystalizuje się wola
narodu

(w) Ostatniej niedzieli odbyły się w Warszawie trzy zjazdy: komitetu politycznego stronnictwa narodowego, rady naczelnej konserwatystów i młodzieży wiejskiej „Wici” z województwa warszawskiego, wypowiadającej się za Polskim Stronnictwem Ludowym. Były tu więc reprezentowane i wieś i miasto, i młodzi i starzy, różne warstwy społeczne i różne poglądy polityczne.

A jednak pomimo wszystkich tych różnic, nie raz bardzo daleko idących, zarysowało się wyraźnie zbliżenie się ku sobie wszystkich tych odłamów w kwestiach zasadniczych. Zaznaczyła się konsolidacja opinii, czyniąca w ostatnich czasach znaczne postępy. Ustala się jednolita linia całego narodu, który z całą mocą wypowiada swe pragnienia poprzez wszystkie bariery partyjne, przekraczając nawet zasadniczą linię podziału na grupy rządowe i opozycję.

Uwidoczniła się to przede wszystkim w sprawach wewnętrznych, a w pierwszym rzędzie w stosunku do obecnego systemu. Nawet konserwatywni zachowawcy domagają się stworzenia jednolitego i silnego rządu, opartego o program katolicki, szczerze demokratyczny i narodowy, obecny bowiem nie potrafi sprostać zadaniom chwili. Postanowiono również domagać się zmiany ordynacji wyborczej do parlamentu, żądając przywró-

cenia wyborcom możliwości bezpośredniego wysuwania kandydatów poselskich.

Jeśli chodzi o młodzież wiejską zorganizowaną w „Wiciach”, to wszyscy mówcy bardzo ostro akcentowali, że młodzież ta nie pójdzie na żadną współpracę ze związkami sanacyjnymi. Zjazd „Wici” w swych uchwałach wypowiedział się kategorycznie przeciw obecnemu systemowi i postanowił prowadzić walkę zdecydowaną o swobody polityczne i prawa demokratyczne w Polsce.

Tak samo jednolite stanowisko zajęli przedstawiciele wszystkich tych kierunków wobec projektu rządowego ustaw samorządowych. Wystąpiono zgodnie przeciwko zbiurokratyzowaniu samorządu i zbytniemu uzależnianiu go od władz administracyjnych, żądano czystości wyborów i zmiany ordynacji wyborczej do ciał samorządowych w kierunku liberalnym i demokratycznym.

Również i w polityce zagranicznej opinia różnych odłamów okazywała się jednolita. Konserwatyści wypowiedzieli się we właściwy sobie ostrożny sposób przeciwko hegemonii jakiegokolwiek mocarstwa w Europie środkowej (czytaj Niemiec), a „Wiciowcy” ostro zaprotestowali przeciwko parciu haka- ty na ziemi polskiej.

Krystalizuje się wola narodu, a z nią się musi liczyć każdy.

Walka o warsztat pracy

Strajk okupacyjny w kopalni „Wiktoria”

KATOWICE, 24.6. Na kopalni „Wiktoria” w Gołonogu wybuchł strajk okupacyjny, do którego przystąpiła cała załoga wraz z urzędnikami w łącz-

nej liczbie około 370 ludzi.

Pokłady węglowe kop. „Wiktoria” całkowicie wyczerpano, wobec czego kopalnia ta zamierzała wydźwignąć nowe pokłady od pobliskiej kopalni „Flora”. Kop. „Flora” odmówiła jednak wydźwignienia pokładów.

Delegaci „Wiktoria” interweniowali już kilkakrotnie w ministerstwie pracy i opieki społecznej, jak dotąd jednak ministerstwo nie zajęło w tej sprawie żadnego stanowiska.

Robotnicy kopalni w obawie przed jej zamknięciem zaczęli wybierać węgiel z pokładu kop. „Flora”, lecz spotkali się z zakazem Konwencji Węglowej. Wybrany węgiel, w ilości około 7 tys. ton, zalała woda.

Ponieważ inspektorat pracy nosił się z zamiarem zamknięcia kop. „Wiktoria”, cała załoga proklamowała strajk okupacyjny.

W czwartek rano zaczęły się zbierać dokoła kopalni rodziny strajkujących z pożywieniem dla swoich najbliższych.

Fabrykanci matur poszli znowu za kraty

Głośną była swego czasu afera fałszowania dyplomów uniwersyteckich. Centrala szalki znajdowała się w Brukseli. Fałszowano dyplomy wszystkich wyższych uczelni europejskich. Centrala brukselska miała także filię w Warszawie. Tu działali Nathan Trudner i Stanisław Zawadzki, których zde-

Ataki rozszalałej przyrody

Piorun spłynął po antenie

Uł. nocy przeszła nad Lwowem i okolicą huraganowa burza z piorunami i ulewą. Szkody wyrządzone przez ulewę jak i pioruny są znaczne. Na Wólce obok koszar artylerii piorun po nie wylądowanej antenie spłynął uziemieniem przez mieszkanie Mikołaja Fitto do ziemi nie wyrządzając żad-

nej szkody. Stan Fitto, chorego na serce, pogorszył się wskutek przestraszenia.

Obok cmentarza Łyczakowskiego piorun ugodził w latarnię i przewrócił ją. W kilku miejscach zalane zostały niżej położone ulice.

O wiele większe szkody wyrządziła burza w powiecie. W Błocie Salackiej piorun wzniecił pożar, którego pastwą padły dwie stodoły. Szkoda wynosi 1500 zł.

W Hermanowie od pioruna spłonęło domostwo. Szkoda wynosi 3.000 zł. W Kamienopolu wzniecony został pożar, który strawił dach domu.

W Remenowie piorun uderzył w dom, który stał w płomieniach. Szkoda wynosi 2.500 zł.

Wreszcie w Borkach Dominikańskich piorun zabił krowę w stajni.

22 bm. nad częścią pow. miechowskiego przeszła znowu katastrofalna burza gradowa z piorunami, niszcząc całkowicie plony w 5 wsiach: Zarnowce, Szczepanowice, Smroków, Wysocice i Czaple Małe.

Od uderzenia pioruna spłonęła stodoła w Kamionce, dom w Kozłowie oraz dom w Przysiecle. Nadto od uderzenia pioruna kontuzjowani zostali: bardzo ciężko Stanisław Dziwisz w Kozłowie oraz Itel Marianna Zaradzka i jej syn Mieczysław.

Reorganizacja w Ministerstwie Skarbu

Wicepremier i minister skarbu, inż. Eugeniusz Kwiatkowski wydał szereg zarządzeń określających kompetencje gabinetu ministra i poszczególnych departamentów w ministerstwie skarbu. Zastępcą ministra skarbu został wiceminister Kaletan Morawski.

Ministrowi skarbu, jak i jego zastępcy bezpośrednio podlegają gabinety ministra i departament ogólny, w których skoncentrowane są sprawy projektów ustawowych, monopolów, cel, sprawy personalne i sprawy nadzoru, wiceministrowi Grodyńskiemu podlegają sprawy budżetowe, emerytalne i oszczędnościowe.

Młodzież akademicka i Stronnictwo Pracy

POZNAN, 24.6. W Poznaniu odbyło się zebranie klubu społecznego studentów Uniwersytetu Poznańskiego, grupującego młodzież skłaniającą się postronnie do Stronnictwa Pracy lub na leżącą do Związku Młodzieży Pracującej „Jedność”. Na zebraniu został wybrany zarząd z p. Edmundem Schmidtem na czele.

Nowy podatek na lokatorów w Chorzowie

KATOWICE, 24. 6. Odbyło się posiedzenie komisarycznej rady miejskiej m. Chorzowa, na którym w ciągu godziny załatwiono 25 spraw bieżących.

Przed wszystkim na uwagę zasługuje fakt, że rada uchwaliła nowy statut, obciążający lokatorów domów nowym podatkiem. Mianowicie w myśl przepisów tego statutu właściciele domów zwolnieni zostali z opłat kanalizacyjnych, czym obciążono obecnie jednak lokatorów. Właściciel domu upoważniony jest do pobierania opłat kanalizacyjnych w wysokości 25 proc. należności za wodę od poszczególnego lokatora.

Czas odnowić prenumeratę na miesiąc CZERWIEC I LIPIEC

Polacy z zagranicy a 20-lecie Niepodległości Polski

Układane są już programy uroczystości jubileuszowych z okazji 20 rocznicy Niepodległości Państwa Polskiego.

Według przewidywań na uroczysto-

ści te przybędą również liczne delegacje Polonii z zagranicy.

Ze St. Zjedn. A. P. przybyć ma kilka tysięcy osób.

Trzy zebrania pracownicze odbędą się w Gdyni

GDYNIA 24.6. Na niedzielę 26 bm. zwołano w Gdyni trzy zebrania pracownicze. Jedno przez CKP Zw. prac. w związku z przyznaniem dla Gdyni oraz kilku miejscowości nadmorskim dodatku lokalnego w wysokości 20 proc. Na to zebranie przybywała w Warszawie pp. Józefkowicz (prezes CKP), Nowicki (prezes ZNP), Stawiński i Domański.

Jednocześnie ukonstytuowała się rada okręgowa Unii związków zawodowych pracowniczych. Referować będzie sekretarz generalny Unii p. Gacki z Warszawy.

Na zakończenie odbędzie się posiedzenie Okręgowej Komisji Porozumiewawczej wszystkich związków pracowniczych.

52 fabryki otworzą w maju w Warszawie

Wydział przemysłowy zarządu miejskiego udzielił uprawnień w maju br. na prowadzenie 52 zakładów przemysłowych obliczonych na zatrudnienie 272 robotników.

Z ogólnej liczby nowo uruchomionych zakładów 16 produkować będzie

systemem ręcznym, 36 zaś mechanicznym.

W tymże miesiącu stwierdzono likwidację 29 zakładów przemysłowych, zatrudniających 136 robotników.

Aresztowanie dyrektora teatru i jego pomocnika

Wielką sensację w sferach teatralnych wywołało aresztowanie dyrektora administracyjnego Teatru Kameralnego, Kazimierza Kłaja i pomocni-

ka jego Janusza Srebrzyckiego pod zarzutem nadużyć przy podatku od biletów teatralnych.

Obaj aresztowani są po raz drugi — poprzednio zwolnieni na skutek starań obrony.

Ze sprawą tą łączy się sfera zamknięcia domu gry przy ul. Moniuszki, której właścicielem miał być jeden z oskarżonych.

Robotnicza akademicka morska Tow. Kultury i Oświaty Robotniczej „Pochodnia”

Polskie Tok. kultury i oświaty robotniczej „Pochodnia” urządziła w niedzielę dn. 26 bm. o godz. 12-ej w kinie „Roma” akademicką robotniczą i manifestacyjną pochód organizowany pod auspicjami Ligi Morskiej i Kolonialnej. Będzie to uroczystość na cześć Morza Polskiego. Na aka-

demii wystąpi między innymi chor robotniczy „Pochodnia” z Czesłochy a prof. Adam Elertowicz odegra na organach kilka utworów poświęconych morzu.

Prócz tego „Pochodnia” organizuje odczyty o morzu i polskiej fali morskiej w 150 fabrykach.

Zabobony i gusła pusty grób przyczyną awantury

SAMBÓR, 24.6. We wsi Lenina obok Starego Sambora zmarł w listopadzie ub. r. miejscowy gr.-kat. proboszcz 74-letni ks. Marcin Rastawiecki który był poprzednio przez długie lata parochem w miejscowości Rumna po wiatu rudeckiego, gdzie jako działacz staroruski podniósł dobrobyt i stan kulturalny wsi. Wdzięczni parafianie postanowili sprowadzić zwłoki swego duszpasterza do Rumel.

Pertraktacje o wydanie nieboszczyka nabrały jednak na nieoczekiwany opór. Oto w Leninie na cmentarzu wykopano już dla zmarłego księdza grób a według panującego w tych stronach zabobonu, grób który pozostawiono

pustym, ściaga nieszczęście na całą wieś.

Uderzono wobec tego w dzwony cerkiewne, a zaalarmowany w ten sposób tłum złożony z kilkuset osób zajął wobec delegacji groźną postawę. Złote wzięłyby fatalny obrót, gdyby na polecenie starostwa w Turcie nie przybyła policja z Ławrowa, która przywróciła porządek i umożliwiła wywiezienie zwłok.

Obecnie odpowiadali główni inicjatorzy tych zaisc: Dymitr Buszkowicz i Maria Kalmukowa przed samborskim sądem okręgowym jako instancja apelacyjną, który zatwierdził wyrok sądu grodzkiego w Starym Samborze zaszczepiający Buszkowicza na 3 mies. więzienia a Kalmukową na 2 tygodnie aresztu, zawieszając im jedynie wykonanie kary.

Ludzie w maskach

We wsi Wieluń powiatu makowskiego pod Warszawą do mieszkanka Chudesy Wiśniewskiej wtargnęło 4 zamaskowanych uzbrojonych w rewolwery bandytów, którzy sterroryzowali domowników i znaleźszy 3 tys. zł w gotówce oraz za 8000 zł biżuterii zabrali skarb i zbiegli.

KOMETA CHŁODNA 49

ŻÓŁTY PIRAT.
i rewia

NO. ELITE
TEATR (k 7) MARSZAŁKOWSKA 81-A
„CZŁOWIEK, KTÓRY ŻYŁ DWA RAZY”
„HISTORIA JEDNEJ NOCY”

VICTORIA Marszałkow. 100
Pocz. 4, 6, 8, 10
W NIEDZ. 12 i 2 ULG. PORANKI
SŁOWIK AMERYKI
LILY PONS
jako
DZIEWCZĘ Z PARYŻA
HUMOR. PIOSENKI DO WCIPI

COLOSSEUM

POCZAT. 6-8-10 JUTRO 4

„ZIŚ SENSACYJN PREMIER”

ASKIER

Brigida „orney Neil Hamilton
„ASKIER” — TO NAJBARDZIEJ SENSACYJNY
FILM SZPIEGOWSKI OSTATNICH KILKU
LAT, TRZYMający WIDZA W USTAWIE-
NYM NAPIĘCIU. • O ŚLANIA ON DZIEJE
TAJNEJ AGENTKI WYWIADU FRANCUSKIE-
GO P. X. — PRZEWANIEJ ZE WZGLĘDU
NA SPRYT URODĘ MATA HARI NR 2

Wytwórnia
PHENIX
FILMS COR.
ANGLIA
Eksp.
POLSKA
SPÓŁKA
FILMOWA

ARTYSTYCZNE

„Złoty” jubilerskie
JAN ZEGRZE
W-wa, Nowy Świat 30 (k 57)

„FINKS” Senatorska
pocz. 4, 6, 8

„DAMA PIKOWA”
Wasze ceny: 75 gr. + 1 zł.
(k 11)

HOLLYWOOD

HOZA 29
„GASPARONE”
W ROLACH GŁÓWNYCH
MARIKA RÖKK
JOH HEESTERS
LEO SLEZAK
(k 2)

KINO CZARY

CHŁODNA 29
„ZA CUDZE WINY”
i nadprogram

CENY FILHARMONIA

01. 75
21. 1.-
„MOTYL
HISZPAŃSKI”
(k 101)

TON

„KSIAŻE X”
w ROL. GL.
SONIA HENE
TYRONE POWER

Współpraca Anglii, Francji i Włoch Utrwalenie pokoju w Europie

Uchwały londyńskie — to początek końca wojny hiszpańskiej

Nikt chyba bardziej nie pragnie obecnie szybkiego zakończenia wojny domowej w Hiszpanii, jak jej główny aktor — Mussolini. Ma do tego ważne powody. Powody — polityczne, gospodarczo — finansowe i wewnętrzne.

W polityce zagranicznej Włochy potrzebują koniecznie odciążenia na zachodzie, aby zwrócić uwagę na wypadki środkowo-europejskie, które są coraz bardziej niepokojące. Następcy „Anschlussu” występują już zupełnie wyraźnie. I Włochy wiedzą najlepiej, że ekspansja niemiecka zagroza nie tylko Czechosłowacji, co ostateczni mogłyby jeszcze znieść, ale także Węgrom i państwom bałkańskim, co już go. lzi wręcz w ich interesy. Rozmowy hr. Ciano z premierem Stojadinowiczem w Wenecji są najlepszą miarą ich zaniepokojenia. Aby móc zająć się sprawami Europy środkowej, potrzebują jednak Włochy uzyskania wolnych rąk w basenie Morza Śródziemnego. A więc przede wszystkim zlikwidowania wojny hiszpańskiej, do której wybuchu nieopatrznie się przyczynili.

Sytuacja gospodarcza i finansowa wymaga natychmiastowej pomocy z zewnątrz, zwłaszcza, że kłeska nieurodzaju, już wyraźnie widoczna, spowoduje dalsze pogorszenie się położenia. Pomoc zewnętrzna przyjdzie może tylko z Londynu lub przez Londyn. Ale uzależniona jest od wejścia w życie układu włosko — angielskiego, a to znów od odwołania ochotników z Hiszpanii. Tęsknią więc Włochy do tej chwili, kiedy stanie się to możliwe bez wyraźnego przyznania się do niepowodzenia i bez większego uszczerbku dla prestiżu państwa i wodza.

Wreszcie i sytuacja wewnętrzna skłania Mussoliniego do szybkiej likwidacji awantury hiszpańskiej. Nie była ona nigdy popularna we Włoszech. A gdy po układzie z Anglią stało się rzeczą jasną, że korzyści żadnych z niej nie będzie, włoski realizm polityczny zaczął się buntować na dobre przeciw dalszym ofiarom. Przedłużanie interwencji w Hiszpanii jest więc i z tego powodu dla Mussoliniego bardzo trudne.

Jest najwspanialszym dowodem dojrzałości polityki angielskiej, że w tych warunkach nie idzie ona na pognębienie Mussoliniego, który był sprawcą największych trudności dla Anglii w okresie wojny abisyńskiej, ale przeciwnie, wychodzi mu naprzeciw, ułatwiając wycofanie się z niewygodnej pozycji i powolny powrót do współpracy z mocarstwami zachodnimi. Ostatnie kroki angielskie są tego

najlepszym dowodem, a uchwały londyńskiego komitetu nieinterwencji oznaczają początek końca wojny domowej w Hiszpanii. Miśtrzowska reżyseria angielska doprowadziła do tego, że uchwały te zapadły jednogłośnie, choć ani Niemcy ani Sowiety nie są z nich zadowolone. Ale ani Niemcy, ani Sowiety nie mogli pokazać, że są osamotnione i że Niemcy zostały opuszczone przez Włochy, a Sowiety przez Francję.

Likwidacja sprawy hiszpańskiej potrwa oczywiście czas dłuższy. Zbyt wiele zebrało się tam nienawiści, aby można było łatwo doprowadzić do jakiegoś kompromisu. Liczyć się też trzeba z dalszymi intrygami i Niemiec i Sowieców. Ale sprawa weszła już na dobrą drogę. Współpraca Anglii, Francji i Włoch pozwoli niewątpliwie znaleźć właściwy sposób zakończenia wojny domowej, która tyle krwi i zniszczenia kosztowała nieszczęsnemu kraj. A jeśli na

tym terenie współpraca tych mocarstw wyda dodatnie rezultaty, to nie nie będzie stało na przeszkodzie rozszerzeniu się jej na inne tereny. Będzie to koniec bloków i osi. Ale będzie początkiem trwałego pokoju w Europie.

W Nienaski

Pracownicy cnota krytyk się nie boi
Z trioletoń chińskich

Nie pomogą, łuki, miecze

Nie pomogą łuki, miecze,
gdy lud zrzuci pęta.
Chociaż rzeka krwi pocieczy —
nie pomogą łuki, miecze.

Wszystkich miecz wszak nie wysieczy —
niech więc król pamięta:
nie pomogą łuki, miecze —
gdy lud zrzuci pęta.

GRYP

Obrady komisji samorządowej idą po linii projektów rządowych

Na wczorajszym posiedzeniu, komisja specjalna do spraw samorządu miejskiego, miała do rozważenia dwa projekty, a mianowicie: 1) o samorządzie 6 wielkich miast i 2) o wyborze radnych miejskich we wszystkich innych miastach. Przewodniczący wice-marszałek Podolski zaproponował, aby za podstawę dyskusji wziąć ten drugi projekt o wyborze radnych miejskich. Ponieważ komisja wniosek przewodniczącego uchwaliła, przeto zgodnie z tym przyjęła poprawkę po sła Ducha do art. 1, której mocą projekt ustawy o wyborze radnych miej-

skich będzie dotyczył wszystkich miast, a więc i Krakowa, Lwowa, Łodzi, Poznania i Wilna, natomiast nie będzie dotyczył Gdyni, a sprawa wyborów miejskich w województwie śląskim będzie załatwiona osobnym artykułem, który proponuje referent p. Duch.

Do art. 3 określającego ilość radnych, uchwalono poprawkę przedstawicieli rządu p. Podwińskiego i wice-marszałka Podolskiego, w której myśl miasta posiadające od 180 do 400 tys. wybierają 72 radnych, miasta posiadające ponad 400 tys. — 84, z tym że Warszawa będzie miała radnych 100.

Przy art. 4 dotyczącym czynnego i biernego prawa wyborczego, rozwinęła się dłuższa dyskusja, której przedmiot stanowiły następujące zagadnienia. Poseł Duch proponuje, aby pozbawić czynnego prawa wyborczego osoby, utrzymywane przez opiekę gminną lub fundusze publiczne, a nie zarejestrowane jako bezrobotni. Poseł Kopeć proponuje obniżyć czynne prawo wyborcze do lat 21. Wniosek p. Kopcia popiera poseł Sommerstein, który zwałcza jednocześnie poprawkę posła Ducha. Przeciwno obniżeniu granicy wieku wypowiada się poseł Szczepański i przewodniczący wice-

marszałek Podolski.

Po wycofaniu poprawki dra Ducha, w głosowaniu poprawki dotyczącej obniżenia granicy wieku dla czynnego prawa wyborczego odrzucono, natomiast przyjęto poprawkę rządową we dług, której nie posiadają czynnych praw wyborczych żołnierze służby stałej, a nie jak poprzednio było powiadziane wojskowi zawodowi służby czynnej. Przyjęto także drugą część poprawki posła Sommersteina, według której nie posiada czynnego prawa wyborczego oskarżony, któremu doreczono akt oskarżenia, a nie jak było powiedziane przed tym — ten, przeciw któremu wdrożono śledztwo.

W myśl powyższych uchwał co do art. 4 i 5, czynne prawo wyborcze przysługiwać ma tak jak rząd projektowa, od lat 24, a bierne od lat 30.

Przy art. 6 dotyczącym systemu wyborczego poseł Duch zgłosił następującą poprawkę: „Radnych wybiera się w poszczególnym okręgu wyborczym w głosowaniu bezpośrednim i tajnym na nazwiska kandydatów, umieszczonych na listach, należycie zgłoszonych, przy czym w okręgach jedno-mandatowych mandat przypada kandydatowi, który uzyskał największą ilość głosów, zaś w okręgu wielko-mandatowym, mandaty przypadają kandydatom na zasadzie proporcjonalnego podziału głosów”. Projekt po sła Ducha odrzuca głosowanie na listy i dopuszcza jedynie głosowanie na osoby.

W dyskusji generalnej nad art. 6 zabrał głos podsekretarz stanu Korsak, broniąc tekstu projektu rządowego, domagający się, aby w okręgach jednomandatowych, kandydat wybrany miał co najmniej 25 proc. ogółu głosów. Poza tym p. Korsak zwalcza stosowanie systemu proporcjonalnego w okręgach dwumandatowych. W dalszej dyskusji wice-marszałek Podolski wzywa do zatrzymania się na zagadnieniu, czy głosować na osoby czy na listy. Poseł Kopeć domaga się wyborów powszechnych, równych, tajnych, bezpośrednich i proporcjonalnych. Mówca jest za zniesieniem okręgów jedno- i dwumandatowych.

Poseł Sommerstein wypowiada się za proporcjonalnością i za głosowaniem na listy.

Przed przerwą wice-marszałek Podolski reasumuje, że istnieją dotychczas trzy redakcje art. 6, a mianowicie: rządowa, referenta p. Ducha i po sła Kopcia.

Po przerwie odbyła się dyskusja generalna nad systemem wyborczym, po czym w głosowaniu przyjęto art. 6 w brzmieniu rządowym.

Czechosłowacja — „kolonia” Rzeszy Sensacyjne doniesienia prasy francuskiej

PARYŻ, 24.6. Prasa paryska podaje rozmowę jednego z korespondentów z przywódcami partii henleinowskiej w Lizbarku, odbytą dn. 12 bm., w której korespondentowi oświadczone m. in., że porozumienie rządu czeskiego z Rzeszą jest wręcz niemożliwe. Między Niemcami a Czechami może istnieć tylko stan wojenny, ponieważ Czesi będą się bronić przed próbami rozbicia ich państwowości, celem zaś Rzeszy jest opanowanie Czechosłowacji.

„Führer” nie chce kolonii w Afryce, lecz w Europie środko-

wej — oświadczyli henleinowcy.

Dzienniki przytaczając powyższą rozmowę nawiązują do ostatniej mowy berlińskiej min. Goebelsa, w której widza potwierdzenie powyższych słów.

Zakaz posyłania gotówki studiującym w Watykanie Niemcom

BERLIN, 24.6. Duże wrażenie zrobił w Watykanie zakaz, wy-dany w Niemczech, posyłania studentom studiującym na uni-

wersytetach papieskich gotówki. Dotyczy to tak studentów Niemców, jak i Austriaków.

Z powodu tego zarządzenia powstały duże trudności w założonym w r. 1952 „Collegium Germanicum”, w którym studiuwali Niemcy oraz studenci pochodzący z ziem dawnej Austrii.

Komisarze z Niemiec obsiadają Austrię

WIEDEŃ, 24.6. Duże podniecenie opinii publicznej w b. Austrii powoduje stałe obsadzanie wszystkich większych stanowisk komisarzami z Niemiec. Intendentem teatru miejskiego w Grazu został dotychczasowy Intendent miejscowych teatrów w Monastyrze, Willy Hanke.

Wszystkie czołowe stanowiska wiedeńskiej radiostacji zajęli Niemcy. Ko-

misarzem mianowano dra Henryka Glasmeiera z Charlottenburgu.

Strajk robotników rolnych pod Hamburgiem

MONACHIUM, 24.6. „Münchener Neueste Nachrichten” donosi o strajku

robotników rolnych, jaki miał miejsce pod Hamburgiem. Robotnicy rolni odmówili nawet dojenia krów.

„Gestapo” aresztowało trzech przywódców strajku, jako działających przeciwko planowi czteroletniemu.

Sfery pracownicze żądają naprawienia krzywd w XX-lecie Niepodległości

WARSZAWA, 24.6. Dnia 23 bm. rozpoczęły się obrady wszystkich przedstawicieli związków pracowniczych, należących do Centralnego Komitetu

Porozumiewawczego, Komitetu Obrony Praw Pracowniczych oraz Związków Kolarzy, pozostających poza tymi centralami, dla powołania do życia Głównego Komitetu Pracowniczego Uczczenia Dwudziestolecia Niepodległości.

Reprezentanci Komitetu Obrony Praw Pracowniczych są zdania, że 20-lecie niepodległości winno być święcone uroczystością i radością, wobec czego winno być wolne od wszelkiego przymusu, a przede wszystkim od przymusowych składek. Winno natomiast być cofnięte — krzywdzące przeniesienia, oraz naprawione inne niedociągnięcia czy krzywdy, stosowane względem pracowników umysłowych.

Henleinowcy przeciw Bożemu Ciału

PRAGA, 24.6. Jak donoszą z Żatca, pod naciskiem miejscowego oddziału partii henleinowskiej, ani jedna organizacja nie wzięła udziału w procesji Bożego Ciała.

Sensacyjne wyniki rewizji w mieszkaniu niemieckiego nauczyciela

POZNĄŃ, 22. 6. Sensacyjnego aresztowania dokonano w wiosce Gumiennie, pod Krotoszymem. Wioska ta, w przeważnej części niemiecka posiada szkołę, z językiem wykładowym niemieckim. Nauczyciel tej szkoły, na ostatniej konferencji nauczycielskiej wystąpił z przemówieniem ostro zwróconym przeciw polskiemu władzom.

Władze bezpieczeństwa wszczęły dochodzenia, i m. in. zarządziły rewizję w mieszkaniu niemieckiego nauczyciela. Rewizja dała nieoczekiwane rezultaty, gdyż nauczyciela niemieckiego od razu aresztowano. Jak się okazuje — w mieszkaniu nauczyciela — Niemca znaleziono materiały niezwykle obciążające.

Komunikacja powietrzna między Polską i Węgrami

W dniu 23 bm. w Warszawie podpisano układ pomiędzy Polską a Węgrami, dotyczący ustanowienia i eksploatacji linii komunikacji powietrznej. Układ ten rozszerza polsko-węgierską konwencję o żegludze powietrznej z dnia 23.11.1931 r.

Układ podpisali ze strony polskiej J. Szembek podsekretarz stanu w min. spraw zagr., ze strony węgierskiej A. de Hory poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny królestwa Węgier w Warszawie.

Sp. Maria z Woyzbunów Rościszewska

W dniu 19 bm. rozstali się z tym światem sp. Maria z Woyzbunów Rościszewska, córka Stefana i Wandy z Duninów — Karwickich.

Po ukończeniu gimnazjum Leonii Rudzkiej, odbyła studia w szkole nauk politycznych, i, na podstawie pracy o traktatach handlowych, otrzymała dyplom wydziału dyplomatycznego. Jej dalsze studia na wydziale prawnym uniwersytetu warszawskiego przerwała wojna z bolszewikami. Sp. Maria Rościszewska porzuciła naukę, i, po przejściu kursu dla sanitariuszek, wstąpiła jako sanitariuszka do Polskiego Czerwonego Krzyża i odbyła na froncie w szpitalu polowym pod dowództwem dra Michałowskiego

go kampanię r. 1920, za którą otrzymała kilka odznaczeń honorowych.

Po wojnie sp. Rościszewska ukończyła uniwersytet warszawski ze stopniem magistra filozofii i poświęciła się pracy pedagogicznej. Stan jednak zdrowia, zrujnowanego doszczętnie na froncie, nie pozwolił jej długo pracować jako nauczycielce języka polskiego.

Zmarła pozostawiła w rękopisie pracę „Literatura dla młodzieży w latach 1830—1869”, która przygotowała do druku.

Wśród przyjaciół i koleżanek z frontu pozostawiła po sobie żal i serdeczność.

O 9% obniżono ceny nawozów sztucznych

Ceny supertomasyny bez zmian

Powołana przez ministra rolnictwa i ref. roln. w porozumieniu z ministrami skarbu oraz przem. i handlu komisja do spraw nawozów sztucznych ukończyła pierwszy etap swych prac, związanych z rozpoczęciem nowego roku nawozowego. Komisja, w skład której wchodzi delegacja zainteresowanych ministrów, przedstawiciele przemysłu nawozów sztucznych, samorządu rolniczego oraz handlu nawozowego — uchwaliła szereg wniosków, dotyczących zarówno usprawnienia obrotu nawozami sztucznymi, jak i polityki cen. Rezultaty prac komisji przedłożone zostaną rządowi w formie ogólnego sprawozdania. W zakresie polityki cen nawozów sztucznych, uchwalono jednomyślnie ogólną rezolucję treści następującej:

Zważywszy, że: 1) podniesienie konsumpcji nawozów sztucznych w Polsce z obecnego wyjątkowo niskiego poziomu stanowi warunek niezbędny dla dalszego wydatnego zwiększenia produkcji roślinnej, jak również dla pomysłnego rozwoju przemysłu nawozowego; 2) ceny większości produktów roślinnych są uzależnione od cen światowych; 3) poziom cen nawozów sztucznych jest jednym z czynników, określających rozmiary konsumpcji nawozów sztucznych; 4) W obecnej sytuacji koniunkturalnej wyżej wspomniane zagadnienie, a w szczególności zagadnienie rozmiarów produkcji roślinnej, oraz poziom kosztów produkcji rolniczej w Polsce, nabierają szczególniejszego znaczenia.

Komisja uznaje jednomyślnie, że trwająca wytyczna zarówno gospodarki rolnej, jak i gospodarki przemysłu na wozowego winno być dążeniem do możliwie niskiej ceny nawozów sztucznych, jednak przy zachowaniu warunków, zapewniających normalną egzystencję dla przemysłu nawozowego.

W odpowiedzi na wysunięte przez przedstawicieli rolnictwa postulaty, dotyczące obniżenia cen poszczególnych nawozów sztucznych zjednoczone fabryki związków azotowych dobrowolnie zadeklarowały obniżkę w wysokości 9 proc. cen cennikowych wszystkich gatunków nawozów z wyjątkiem supertomasyny. Przemysł nawozów potasowych ustosunkował się negatywnie do sprawy obniżki cen, przemysł nawozów fosforowych zadeklarował obniżkę w wysokości 0,9 proc. do 4 proc. w zależności od

okresu sprzedaży.

Wobec niezgodnienia stanowiska strony rolniczej ze stanowiskiem przemysłu potasowego i fosforowego — sprawa obniżki cen tych nawozów stała się przedmiotem rozważań przez

czynniki oficjalne. W wyniku podjętych rozmów przemysł potasowy obniżył ceny kainitów loco fabryka o 9 proc. oraz przemysł superfosfatowy ceny superfosfatów loco fabryka również o 9 proc.

Włochy nie dewaluują lira

Artykuł w oficjalnym „Giornale d'Italia”

„Giornale d'Italia” w artykule wstępnym rozważa sprawę pogłosek o dewaluacji dolara i przy tej okazji prostuje inne pogłoski o zamierzonej rzekomo ponownej dewaluacji waluty włoskiej. Pogłoski te ukazały się w prasie francuskiej.

Dziennik stwierdza, że Włochy dokonają dewaluacji lira na jesieni r. 1936, wyłącznie w wyniku obniżki pa-

rytetu innych walut. Obecnie nie zamierzają one zmieniać ustalonego wówczas parytetu, albowiem ustalone międzynarodowe relacje walut nie zostały zmodyfikowane.

Pismo podkreśla wreszcie fakt, że Włochy po dewaluacji potrafiły uniknąć ujemnych obławów w dziedzinie gospodarczej, jakie ta operacja mogła za sobą pociągnąć.

Koszt 240 milionów złotych

Ziemia wydarta morzu

Gigantyczna praca Holendrów

Głód ziemi i potrzeba zatrudnienia bezrobotnych pobudza niekiedy narody do niebywałych wysiłków, a przykładem tego może służyć mała Holandia, która postanowiła odebrać część ziemi morzu, by po usunięciu wody na uzyskanych w ten sposób terenach zaprowadzić kulturę rolną.

Do tego celu przeznaczona została zatoka Zuidersee posiadająca powierzchnię ponad 5000 km kw. czyli 500 tys. ha. Ma być ona otoczona wysokimi groblami, a następnie woda wypompowana do morza. Odpowiedni projekt opracowano jeszcze w roku 1894, a w r. 1918 rząd holenderski przyjął go ostatecznie.

Gigantyczny plan

Gigantyczny ten plan przewiduje zamknięcie zatoki przez groble długości kilkudziesięciu kilometrów i osuszenie terenu przez wypompowanie wody za pomocą wielu śluz umieszczonych w groblach, a następnie ciągłą obronę osuszonego terenu przed wielkimi wodami i utrzymywanie poziomu wód na takiej głębokości, jak będzie potrzebna dla kultury rolnej.

Waty podzieliły zatokę na cztery części tzw. poldery o powierzchni: jeden 20.000 ha, i dwa po 55.000 ha i jeden 95.000 ha. Reszta powierzchni pozostanie pod wodą jako jezioro, do którego wpływa rzeka Ysel. Wody tej rzeki będą mogły odpływać do Morza Północnego przez śluz umieszczony w wąle zamykającym zatokę od strony morza.

Budowę śluz rozpoczęto w r. 1922. Jest ich 28, z czego 25 służy do odprowadzenia nadmiaru wód, a 3 do służowania statków. Trudności przy zakładaniu śluz były bardzo duże. Trzeba było miejscami tworzyć sztuczne wyspy, które następnie umożliwiłyby zbudowanie podłoża i zdecydowanie konstrukcji fundamentów śluz. Jedne poldery budowano na płytach betonowych, otoczonych ściankami sztalowymi z żelaza, inne, gdzie grunt okazał się słabszym, fundowane były na palach drewnianych. Zasła też po trzeba wybudowania kilku portów dla pomieszczenia taboru roboczego przy budowie grobli, śluz itp. Jeden z nich o powierzchni 7 ha, drugi na wyspie, którą trzeba było usypać na morzu, gdzie wprawdzie głębokość wody nie jest duża, jednak sięga 6 mtr. Inny rodzaj robót obejmował znów pogłębianie dna, mianowicie tam gdzie przechodziła trasa rzeki Ysel. Roboty te ukończono w r. 1933.

System kanałów

Drugi polder podzielono na 4 sekcje i osuszono w ten sposób, że poziom wody w kanałach odwadniających wynosi 1,4 mtr. poniżej powierzchni. Kanały odwadniające, biegnące wzdłuż sekcji służy jednocześnie dla żeglugi, a śluz umieszczony między poszczególnymi sekcjami, umożliwia statkom ruch po tych kanałach. Istnieje także specjalny kanał wzdłuż wału granicznego z morzem, który ma za zadanie zbieranie przesączającej się przez wał stoney

wody i odprowadzania jej za pomocą pomp do morza.

Poleźna praca pomp

Nie jeden z czytelników pomyśli: wszystko jest piękne i podziwu godne, ale są to budowle sztuczne zbudowane wysiłkiem ludzkim, a więc narażone na uszkodzenie. Mogą zdarzyć się katastrofy przerwania wałów, uszkodzenia lub wyrwania śluz itp. Cóż wtedy będzie z ludźmi zamieszkującymi polder i z ich dobytkiem. Okazuje się, że i to zostało przewidziane. Na środku polderu utworzono wyspę wznoszącą się ponad poziom zalewany przez morze, a przeznaczony jako schrony dla ludności w razie przerwa-

nia wałów. Tutaj też wzniesiono najważniejsze budynki gminy.

O rozmiarach urządzeń do pompowania wody można wnioskować z tego, że dzienna wydajność pomp wynosi około 120 m sześć. z ha polderu.

Główne kanały w polderze obliczone są w ten sposób, że mogą po nich poruszać się statki o pojemności 100 ton. Poza tym istnieje rozgałęziona sieć kanałów mniejszych mających już tylko znaczenie odwadniające, wreszcie grunty uprawne są objęte drenażem.

Poszczególne parcele mają wielkość 800x250 m. Od strony węższej przylegają one do drogi i kanału do stopnia dla promów, zaś od strony

szerszej do rowu odwadniającego dla drenów.

Urodzajna glina

Tyle co do techniki urządzeń odwadniających. Ale to jeszcze nie wszystko. Do zadań melioracyjnych o charakterze podstawowym zaliczyć należy zagadnienie samej ziemi w ten sposób zdobytej.

Obawiano się mianowicie, że w tych miejscach, gdzie dno morza było piaszczyste, tereny powstałe będą po osuszeniu podlegały rozpylaniu. Okazało się, że w tych miejscach pod ziemią, na głębokości 1,5 do 3 m znajdują się złoża urodzajnej gliny. Zastosowano więc maszyny, które wydobywały z głębi ziemi glinę i usypwały ją w kształcie dwóch wałów. Glinę tę po tym rozplantowano cienką warstwą na powierzchni, przykrywając piasek.

Dziś na powierzchni, dawniej zatoki morskiej widzimy urodzajne pola, dające utrzymanie i pracę tysiącom Holendrów.

12000 zł na ha

Siekawo ile też kosztuje taka melioracja. Otóż koszt osuszenia, melioracji szczegółowej i przygotowania gruntów pod kulturę rolną dochodzi do 12.000 zł za ha. Dotychczas wykonano jeden polder o powierzchni około 20.000 ha.

Rozpoczęte są badania gruntu i wiercenia na obszarze następnego o obszarze 55.000 ha. Są one już dość daleko posunięte i można spodziewać się, że w najbliższym czasie rozpoczęte będą roboty koło jego osuszenia.

Program robót jest obliczony na lat 6.

A u nas?

U nas w Polsce melioracje są o wiele tańsze i łatwiejsze do wykonania. Koszt np. zmeliowania 1 ha na Polessiu, a zresztą i w innych okolicach, wynosiłby obecnie przeciętnie około 300 zł na ha. A mimo to tak mało meliorujemy, chociaż prawie wszystkie jeszcze mchy do zmeliowania: odwodnienie licznych bagien i gruntów podmokłych i naważanie terenów cierpiących z powodu braku wody. Tyle uwagi poświęca się u nas kulturze rolniczej, ale kulturę tę budujemy nie zawsze od podstaw i dla tego wyniki często nas zawiodą.

Dlatego lata mokre lub suche są u nas klęskowe, czego nie spotykamy w tym stopniu w krajach zmeliowanych, gdzie stosunki wilgotności gruntów mogą być dzięki odpowiednim urządzeniom regulowane.

Jeden z wielkich mężów powie, że „kultura wszystkich prawie narodów wyraża się w umiejętności zastosowania wody”. Zdanie to znajduje potwierdzenie w historii od czasów najdawniejszych, poczynając od Chin, Egiptu, Mezopotamii, aż do czasów obecnych, np. gospodarka wodna Francuzów w Sacharze, Stanów Zjednoczonych w Ameryce i b. wielu innych krajów, a także jak w opisanym przykładzie gigantyczne wprost wysiłki czynione w tej dziedzinie w Holandii.

Tow. „Europa” w Sądzie Najwyższym

Do Sądu Najwyższego przesłane zostały akta sprawy Towarzystwa Ubezpieczeń „Europa”.

Jak wiadomo towarzystwu temu ogłoszona została upadłość, dawny zarząd towarzystwa zaskarżył jednak decyzję o upadłości Sądu Okręgowego w Warszawie, do sądu apelacyjnego.

Sąd apelacyjny nie uwzględnił jednak zażalenia d. zarządu Towarzystwa Ubezpieczeń „Europa”, zatwierdzając upadłość tego towarzystwa.

W obszernych motywach podkreślono, iż spółka akcyjna w likwidacji

nie może zawierać żadnych wkładów i, że portfel ubezpieczeniowy, nie może być wliczony w skład aktywów.

Również i tę decyzję sądu apelacyjnego zaskarżył pełnomocnicy d. zarządu towarzystwa „Europa” do Sądu Najwyższego, kwestionując motywację sądu II instancji.

Sensacyjna sprawa, która budzi duże zainteresowanie wśród szerokiego rzeszy ubezpieczeniowych, znajdzie się na wokandzie sądowej po feriach letnich. Przed Sądem Najwyższym wystąpi w tej sprawie kilkunastu adwokatów.

Rezerwy zbożowe ma stworzyć Holandia

W Holandii wyauwane są ze strony rządu projekty utworzenia rezerwy zbożowej, której wysokość miałaby wynosić 25 procent całorocznego importu, czyli około 150 tys. ton.

Ponieważ finansowanie tej rezerwy i jej utrzymanie miałyby obciążyć importerów, sprawa ta stała się przedmiotem dyskusji w

kołach handlu zbożowego. Koła te wysunęły zastrzeżenia, w związku z obciążającą kupiectwo formą finansowania rezerwy, przedstawiającą poza samym zaangażowaniem kapitału duże ryzyko ze względu na fluktuacje cen.

Samą konieczność stworzenia rezerwy uznano za bardzo poważną i pożyteczną.

Kredyty zastawowe i zaliczkowe dla rolnictwa w r. 1938-39

W roku gospodarczym 1938-39 uruchomione będą dla rolników kredyty zaliczkowe i rejestrowe pod zastaw zbóż w wysokości 40 milionów zł kredytu rejestrowego i 15 milionów zł kredytu zaliczkowego. Wysokość oprocentowania kredytu rejestrowego wyniesie 4 i pół, zaliczkowego 4 procent.

Jednocześnie upoważniono instytucje kredytowe na zaliczkowanie tych kredytów do wysokości 25 procent przewidywanego kredytu jeszcze przed załatwieniem wymaganych formalności.

Obok kredytów rejestrowych i zaliczkowych dla rolników uruchomione będą w br. gospodarczym kredyty zastawowe zbożowe dla instytucji handlowych, przedsiębiorstw, spółdzielni i central, zajmujących się zawodowo sku-

pam, lub przetwórstwem produktów rolnych. Wysokość oprocentowania tych kredytów wynosić będzie dla pożyczkobiorcy 5 procent w stosunku rocznym.

Ceny zbóż

Przeciętne tygodniowe ceny czterech głównych zbóż w okresie od 19 do 25 bm. według obliczenia biura giełdy zbożowo-towarowej w Warszawie. Ceny za 100 kg w złotych (cyfry: I-a — pszenica, II-a — żyto, III-a — jęczmień, IV-a — owies).

	Warszawa	27.18	20.62,5	—	21.52,5
Gdańsk	—	—	—	17.52,5	—
Poznań	25.25	20.77,5	—	19.50	—
Bydgoszcz	24.50	21.81	—	18.80	—
Łódź	27.25	22.28	—	22.06	—
Lublin	25.85	20.14	18.75	19.65	—
Równe	24.54	18.12,5	—	17.87,5	—
Wilno	24.87,5	17.89	—	17.75	—
Katowice	26.25	21.25	—	21.87,5	—
Kraków	25.95	21.15,5	—	20.59	—
Łwów	24.62,5	19.25	—	18.50	—
Hamburg	26.75	—	—	15.47	—
Praga	57.69	50.59	50.14	27.52	—
Berlin	44.75	39.86	—	—	—
Chicago	15.54	11.18	—	10.71	—
Buenos-Aires	16.20	—	—	10.77	—

Giełda pieniężna

DEWIZY: Holandia 294.25 (sprzedaż 294.79, kupno 295.51); Berlin (sprzedaż 215.07, kupno 212.01); Londyn 26.52 (sprzedaż 26.59, kupno 26.25); Nowy Jork 5.50 3/4 (sprzedaż 5.52, kupno 5.29 1/2); Nowy Jork (kabel) 5.51 (sprzedaż 5.52 1/4, kupno 5.29 3/4); Paryż 14.81 (sprzedaż 14.91, kupno 14.71); Sztokholm 155.80 (sprzedaż 156.14, kupno 155.46); Zurich 122.10 (sprzedaż 122.40, kupno 121.80); Marka niem. srebrna (sprzedaż 105.00, kupno 77.00).

PAPIERY PROCENTOWE: 5 proc. pol. prem. Inw. I em. 81.65—81.75, II em. 82.65—82.75; 5 proc. pol. prem. Inw. seriowa I em. 91.00—91.50, II em. 92.00—92.38; 4 proc. państw. pol. prem. dol. 42.58—42.50; 4 proc. pol. kons. 67.15—67.38—67.25; 4 i pół proc. pol. wewn. państw. 65.75; 5 proc. konwers. 71.00; 5 i pół proc. L. Z. ziemskie seria V 64.50; 4 i pół proc. oblig. Warszawy V pożyczka 61.00; 5 proc. L. Z. Warszawy (1935 r.) 75.25—75.65, (1936 r.) 74.00; 5 proc. L. Z. Łódzi (1935 r.) 65.88—66.25.

AKCJE: Bank Polski 119.00; Warsz. Tow. F. Cukru 54.00; Węgiel 27.75; Lipop 74.00; Zyrardów 49.75—49.25—49.50; Haberbusch 48.00; Bank Handlowy 47.00.

Tendencja dla dewiz, dla listów zastawnych i dla akcji utrzymana, dla pożyczek państwowych mocniejsza. W obrocie prywatnych 5 proc. renta ziemskie (5000 zł) 84.00, (1000 zł) 55.25—55.00, (500 zł) 65.50, (100 zł) 70.50.

CERĘ piękna i gładka

uzyskasz pijąc SOK Kwitnącego Łopianu Mag. E. Gobiela. Warszawa, Miodowa 14. Apteki i Drogerie. flakon zł 1. 80, (t 40)

Trzy osoby usunięte z sali obrad Burza w Izbie Gmin Atak na Chamberlaina spalił na panewce

LONDYN, 24. 6. W związku z zatopieniem w porcie Walencji statków brytyjskich — opozycja przypuściła ostry atak na premiera Chamberlaina. Na domaganie się mówców, aby statki brytyjskie wyposażono w działa przeciwlotnicze, premier odpowiedział, iż jest to prywatna sprawa właścicieli statków.

Sześć opozycji, przywódca Labour Party m. r. Attlee nie zadowolili się oświadczeniem premiera, w odpowiedzi na żądanie jednego z interpellantów zaprezentowania wobec rządu włoskiego i niemieckiego, iż samoloty bombardujące, o ile nawet pochodzą z tych dwóch państw, nie mogą być traktowane inaczej jak pozostały materiał wojenny dostarczony przez gen. Franco — i zażądał nagłośnić debatę w tej sprawie.

Wśród ogromnego napięcia poseł Attlee przerwał w jednym momencie wykładanie premierowi, oświadczaając iż stronnictwo jego zgadzało się na politykę nieinterwencji, dopóki nie przekonało się, iż jest ona jednostronna. Wśród głośniejszych demonstracji labourystów z galerii padły okrzyki wymierzane przeciw premierowi. Trzy osoby zostały usunięte z sali obrad.

Premier Chamberlain w odpowiedzi oświadczył, iż polityka brytyjska ma na celu przede wszystkim obronę najpoważniejszego interesu brytyjskiego: pokoju. W dalszym ciągu premier podkreślił, że właściciele okrętów utrzymujący handlowe stosunki z portami hiszpańskimi czynią to na własne ryzyko.

„Nie widzę żadnej różnicy — mówi Chamberlain — pomiędzy ludźmi, którzy ponoszą to ryzyko, a tymi którzy biorą udział w wojnie ze względów ideologicznych. Różnica polega

tylko na tym, że w pierwszym wypadku bodźcem jest zysk, a w drugim — względy ideologiczne”.

Premier przypomniał, iż na terytorium Hiszpanii narodowej brytyjski kapitał zaangażował w przemyśle 40

millionów funtów i podkreślił w zakończeniu, że polityka nieinterwencji będzie stosowana nadal.

Wniosek zgłoszony przez Labour Party został odrzucony 275 głosami przeciw 41.

Straszna katastrofa w Pradze Trzy płonące samoloty runęły na miasto

PRAGA, 24. 6. W czwartek, 23 bm. o godz. 15 m. 45 podczas ćwiczeń użyczących przez lotnictwo czeskie z okazji zbliżającego się święta armii czechosłowackiej nastąpiła straszliwa katastrofa.

W trakcie wykonywania skompli-

kowanego manewru grupowego, jeden z samolotów, wskutek defektu silnika, stracił równowagę i spadając pociągnął za sobą dwa inne aeroplany. Dwaj piloci ponieśli śmierć na miejscu, trzeci zaś zdołał się uratować w ostatniej chwili przy pomocy

spadochronu. Wszystkie trzy samoloty spłonęły.

Katastrofa wydarzyła się w najpiękniejszej dzielnicy Pragi. Jeden z płonących samolotów spadł na willę redaktora naczelnego „Czeskiego Słowa”, wzniciła pożar, który ugasiła przybyła straż ogniowa.

Na miejsce katastrofy napłynęły wielotysięczne tłumy.

Przerwanie komunikacji Egipt — Palestyna Bomby, napady, podpalenia

JEROZOLIMA, 24. 6. Partyzanci arabscy wysadzili most kolejowy na linii międzynarodowej Palestyna — Egipt, przerywając w ten sposób na kilka dni komunikację.

We wtorek, 21 bm. oddziały partyzanckie napadły na kolonie Komath i

Hahobeck, oraz na obóz wojskowy w pobliżu Tulkarem. Przystanek kolejowy na linii Tulkarem — Nablus został podpalony.

W pobliżu kinematografów w Tel-Awiwie i w Jerozolimie rzucono bomby.

Magiczny wpływ brytyjskiego złota Mussolini idzie na ustępstwa

LONDYN, 24. 6. Prasa podaje wiadomość, że Włochy uzyskać mają w Londynie szeroki kredyt na zakup

pszenicy kanadyjskiej w ilości 35 milionów buszli, koniecznych Włochom z powodu złego stanu urodzajów.

Kredyty mogłyby oczywiście wpłynąć dopiero po wprowadzeniu w życie porozumienia włosko-brytyjskiego. W związku z powyższym prasa przewidywała dalsze ustępstwa włoskie w zakresie politycznym. Dzienniki twierdzą, że Mussolini stosując się do życzenia premiera Chamberlaina wycofa prawdopodobnie z frontu hiszpańskiego przynajmniej dwie dywizje włoskie.

CTO i KR nie chcą przymusowości! Dymisja dyr. Wojtysiaka

Na odbytej we wtorek 21 rb. radzie Centr. Tow. Organizacji i Kółek Rolniczych został odczytany komunikat prezydium tej instytucji, powiadamiający Radę o ustąpieniu dyr. docenta A. Wojtysiaka, które nastąpiło po uzgodnieniu z prezydium.

Rada uchwaliła podziękowanie dyr. Wojtysiakowi za dotychczasowe pra-

co dla organizacji. Najważniejszym kandydatem na opróżnione stanowisko dyr. CTO i KR jest dyr. Woj. Tow. Kółek Roln. w Warszawie, p. Chyliński.

Nadmienić należy, że dr Wojtysiak jest autorem dyskusowanego obszernie projektu o przymusowej organizacji rolnictwa.

Wspaniałe crawl przestępcy W kajdankach przepłynął co go i tak nie uratowało

Sąd w Kutnie skazał na 3 lata więzienia znanego i niebezpiecznego kryminalistę Stanisława Wiśniewskiego. Z sądu do więzienia eskortował go posterunkowy Jurczyk, przechodząc nad brzegiem rzeki Ochul.

Wiśniewski skuty był w kajdanki. Mimo to skoczył do rzeki i przepłynął ją wydosławszy się na drugi brzeg. Policjant stanął nad rzeką bez

radny nie mając odwagi pójść śladem złodzieja.

Zaalarmował jednak komendę policji, skąd wysłano większy oddział policji i dokonano w okolicy obławy.

W wyniku obławy Wiśniewskiego odnaleziono ukrytego w zbożu. Tym razem już bez przeszkód odtawiono go do więzienia.

20.000 osób wyjechało z Warszawy

Po zakończeniu roku szkolnego zaobserwowano masowe wyjazdy z Warszawy.

Według danych wydziału ewidencji ludności w ciągu środy i czwartku wyjechało na wywczas około 20.000 osób.

„Dzień Polski” z Litwy w Warszawie i Wilnie

Po raz pierwszy od czasu porozumienia z Polską nadeszły pierwsze pisma wydawane na Litwie. Do Wilna i Warszawy nadeszła większa ilość egzemplarzy pisma polskiego ukazującego się w Kownie pod nazwą „Dzień Polski”.

Nowe wystąpienia z OZN Czyżby koniec kariery politycznej. „szarej eminencji” OZN p. Miedzińskiego

Jak podaje „Słowo” wileńskie, na rece przewodniczącego koła parlamentarnego OZN sen. Dąbkowski, wpłynął w środę od pos. Bohdana Chelmickiego następujący list:

„W związku z przemówieniem p.

wicemarszałka Miedzińskiego na dziesiątym zebraniu klubu OZN i w konsekwencji zajętego przeze mnie w tym zebraniu stanowiska — zgłaszam niniejszym wystąpienie z klubu OZN”.

Jednocześnie w kuluarach rozeszły się pogłoski, iż podobne listy wystosować mają zamiar jeszcze dwaj posłowie.

Według informacji „Słowa” na jednym z najbliższych posiedzeń Sejmu zostanie zgłoszony przez poważną grupę posłów wniosek wyrażenia wotum nieufności dla pos. Bogusława Miedzińskiego jako wicemarszałka sejmu.

Wniosek ten posiada bardzo poważne szanse przejścia, gdyż po ostatnim wystąpieniu p. Miedzińskiego, można oczekiwać, że część członków OZOnu będzie chętnie za tym wnioskiem głosować.

W kuluarach sejmowych utrzymywano, że pos. Miedziński nie będzie czekał na pojawienie się powyższego wniosku, lecz że uprzedzając go sam złożył go do wicemarszałka sejmu.

„Tu rozgłoszisz wolność” Tajna radiostacja antyhitlerowska pracuje na terytorium Rzeszy

POZNAŃ, 24. 6. (telef.). Od kilku dni coraz częściej słychać na pograniczu Polski w okolicach Ujścia tajną radiostację pracującą na terytorium Rzeszy na krótkich falach długości 30,8 m. i 20,8 m.

Radiostacja rozpoczyna swe transmisje codziennie około godz. 10 wieczorem. Audycje słychać bardzo słabo z powodu ustawicznego przerywania.

Radiostacja podaje antyhitlerowskie wiadomości, szczególnie ostro piętnując stosunki w obozach koncentracyjnych.

Hasło stacji brzmi: „Hier ist der Freiheitsender”. („Tu rozgłoszisz wolność”). Audycja kończy się stałą formułą: „Pomimo przesładowań „Gestapo” kontynuujemy naszą walkę o wolność. Do usłyszenia nazajutrz o 10 wieczorem”.

Po zwycięstwie pod Castellon Franco idzie na Sagunt

SALAMANKA, 24. 6. Posuwając się z Teruelu na Sagunt, wojska gen. Franco zdołały zamknąć wielką pętlę, która utworzyła się między rzekami Rio Valbona, Rio Cedrillas i masywem Montano, odcinając operujące tam wojska rządu walenckiego.

Wielka bitwa na froncie Castellon, zakończyła się zwycięstwem powstańców, którzy w czwartek przed połud-

niem zajęli linie ufortyfikowanych wzgórz dominujących nad drogą do Saguntu.

Sagunt, stanowiący klucz do ataku na Walencję i Madryt, został specjalnie silnie ufortyfikowany przez wojska walenckie, które postanowiły nie dopuścić do zajęcia tego miasta przez gen. Franco.

Apetyty henleinowskie rosną Rokowania rządu czeskiego z Niemcami idą opornie

PRAGA 24. 6. W czwartek przed południem odbyła się konferencja

między komitetem politycznym rady ministrów a przedstawicielami Niem-

Naczelna Rada adwokacka

W dn. 25 bm. na posiedzeniu inauguracyjnym naczelnej rady adwokackiej wyznaczone będą prezydium nowych rad adwokackich. Zgodnie z przepisami ustawy o palestrze, nowe rady obejmą urzędowanie dopiero w dniu 13 sierpnia, po wygaśnięciu kadencji dotychczasowych prezydiów rad adwokackich.

Co z nich wyrośnie?

W kościele parafialnym w Smogorzewie pow. Opoczno dokonano świętokradztwa. Nieznani sprawcy skradli patenę złota, klucz od tabernaculum oraz komunikanty z kielicha.

W wyniku śledztwa policja ustaliła, że kradzieży tej dokonali 6-letni Jerzy Stefański, 7-letni Czesław Narszek i 6-letni Mieczysław Nowak.

Krytycznego dnia służyli oni do mszy św., po której pozostali w kościele, celem dokonania świętokradztwa. Chłopcy przyznali się do winy i zwrócili skradzione przedmioty.

ców sudeckich treści obrad, tym niemniej koła dobrze zwykle poinformowane twierdzą, że rokowania te idą niezwykle opornie, gdyż Niemcy stawiają żądania, które nie będą mogły być w całej rozciągłości uznane. M. in. oświadczyli oni, że postulat autonomii terytorialnej stanowi minimum od którego nie odstąpią. Wyśunęli też jakoby żądanie oddania Niemcom uzdrowisk państwowych, położonych na terytorium Sudetów.

Czeskie koła polityczne podkreślają tę nową zmianę kursu ze strony henleinowskiej łącząc ją z ostatnią mową m. Goebbelsa i wzrost apetytów henleinowskich, tłumacząc instrukcjami z zewnątrz.

Wizyta paryska odroczone

LONDYN, 24. 6. W związku ze śmiercią matki królowej Elżbiety, wizyta pary królewskiej w Paryżu została odroczone do dnia 19 lipca.

Żałoby dworskiej z powodu śmierci matki królowej nie będzie.

Zupełna likwidacja majątków żydowskich w Rzeszy

BERLIN, 24. 6. W kołach miarodajnych przygotowuje się obecnie projekt stworzenia odpowiedniego funduszu, przeznaczonego na skupowanie wszystkich sprzedanych przymusowo przez Żydów majątków. Dla realizacji powyższego opracowano

LITEWSKIE OBIADY
DO GODZ. 9 WIECZÓR
OD 60 GROSZY
NOWY ŚWIAT 52-4.
(085)

Rumunia znosi ubój rytualny

BUKARESZT, 24. 6. Naczelna rada weterynaryjna przy ministerstwie rolnictwa zarządziła, na skutek interwencji towarzystw ochronnych zwierząt, przymusowe ogłuszanie przeznaczonego na ubój sztuł przy pomocy pistoletu automatycznego.

Ameryka ostrzega...

WASZYNGTON, 24. 6. Podczas wręczenia dyplomów absolwentom szkoły wojskowej zastępca ministra wojny Louis Johnson oświadczył, że Amerykanie nie chcą wojny, lecz nie zgodzą się bynajmniej na utrzymanie pokoju „za wszelką cenę”.

Japon oszczędza surawce i metale

TOKIO, 24. 6. Na nadzwyczajnym posiedzeniu gabinetu uchwalono wprowadzenie w życie programu powszechnej mobilizacji ekonomicznej kraju. Przewidziane zarządzenia zmierzają do oszczędzania wszelkich zasobów oraz do ograniczenia spożycia surowców i metali.

Wszystko w piosence Weselisko w Łowickim Z widowiska regionalnego Księżaków

Na te chaty wiejskiej — dziewczęta śpiewają o rucie, co pod ich oknem rośnie. Opodal młoda księżanka Kasia przeżywa chwile zakochanej: — ma przyjechać Janek i przyjdzie jej niedługo do domu iść...

Do zagrody przyjeżdża młody księżak, zgrabny i obciśnięty pasiastym serdakiem, który mógłby o sobie śmiało powiedzieć: — „Jestem księżak z Łowicza, jestem prosty, kiel świca!”.

Jankowi przypada do gustu Kasia. Opowiada rodzicom o swej wybranej tymi słowami:

„Nieduzego wzrostu,
Niewielkiego zdania —
Bo taka najlepsza
Zda się do kochania”.

Kasia, chociaż się bardzo wstydzi, zgadza się „wole Janka uczynić”. We wsi szykuje się weselisko. Przed oczami naszymi przesuwają się barwne stroje swatów, poważni rodzice, wreszcie — drużny i panna młoda z koszem kwiatów na głowie.

Drużny wzięły za ręce strojną pannę młodą i śpiewają z troską w głosie:

„A czy nie masz woli,
Czy cię główka boli —
Czy ci ojca, matki żal?”.

Ale panna młoda przeczyta:

„Ani mi żal ojca —
Ani mi żal matki —
Ani całej rodziny.

Tylko mi żal tego
Wianka rucianego
Ach, mój Boże jedyny!”.

Żale niewczesne nic nie pomagają. Kasia jedzie do ślubu, żegnając się ze wszystkimi. Drużny jej przypiewują:

„Pożegnał się Kasiu
Z całą rodziną —
Bo już nie powróci
Do dom panieneczka!”.

Szybko, szybko odprawia się ślub! Trzeba jechać na weselisko! Już orkiestra łowiczaków gra dziarskiego oberka. Wszystkie pary tańczą, a panna młoda podśpiewuje:

„Moja swacha z boru jedzie
Heblowane deski wiezie,
Heblowane w cztery kanty —
Hej, zagrajcie muzykanty!”.

Na to zaproszenie kapela tylko czeka! Rzną od ucha szalone oberki i kujawiaki, polki i mazury! Pary przytupują, pokrzykują, aż kurz w powale bije. Hej! Gdzie jesteśmy? Na widowisku, czy na prawdziwym weselu!

A pan młody rad tańczy i śpiewa:
„Moja Kasia taka ładna
Jak róża w bukiecie!
A kto by jej nie kochał
Nie wart żyć na świecie!”.

Zasiadają do poczęstunku weselnego, wciąż tańcząc i śpiewając. Ale przy tym podkpiwają z gospodarzy:

„Zaprosili nas do stołu
Postawili nam rosół.
W tym rosółu ani ocka,
— Stój, rosół do północy!”.

Wreszcie czas na „oczepiny”. Zdejmują pannie młodej piękny wianek z kwiatów, drudzy szykują czepeczek.

Panna młoda śpiewa żałośnie:

„Jak ja będę w tym czepeczku
chodząc,
Kiej się będę mego Janka
wstydyła?”.

Ale drużny doradzają:

„Ej, Kasieńko, nie wstydyż się!
Weź chusteczkę, otrzyj oczka —
uśmiechnij się!”.

Skończyły się oczepiny, koniec barwnego weseliska. Jeszcze huczą wiaty, jeszcze jeden wspólny taniec. Kurtyna zapada, zaczyna się życie...

(M. K.)

Kto zebrał nagrody konkursu fotograficznego

1.785 prac nadesłało 156 autorów na ogłoszony konkurs wydziału turystyki ministerstwa komunikacji konkursu fotograficznego na zimowe zdjęcia sportowe i rodzajowe.

Jury, grupujące przedstawicieli ministerstwa oraz organizacji narciarskich i fotograficznych — podzieliło I nagrodę na 2 części, przy czym 300 zł przyznano p. Serafinowi (Zakopane) za pracę pt. „Uśmiech ku słońcu”. Drugą część w sumie 200 zł otrzymał p. dr. Wieczorek z Zakopanego za pracę pt. „Śnieżna okiś”.

Cztery drugie nagrody po 200 zł otrzymali pp.: Tyski (Warszawa) — „Zjazd w terenie”, inż. Ostrowski

(Warszawa) — „Kijek w śniegu”, Jędrzejewski (Warszawa) — „Szalasy”, i Olszaniecki (Lwów) — „Raj narciarski”.

Trzecie nagrody w liczbie ośmiu przyznano jak następuje: pp. Skoczylas (Warszawa) — „W drzewach po ciagu”, Dańda (Katowice) — „Lawina”, Lokajski (Warszawa) — „Przy księżycu”, Byszewski (Warszawa) — „Na podhalańskim szlaku”, Witkowski (Warszawa) — „Wielka Racza”, Herbert (Lwów) — „Kristiana”, Kupec (Lwów) — „Gonitwa”, i dr Białkiewicz (Lwów) — „Cień”.

Poza tym ministerstwo zakupiło 25 spośród nadesłanych prac.

Komitet pomocy zimowej grozi opublikowaniem nazwisk

Tegoroczna akcja pomocy zimowej, jak wiadomo, wydała lepsze rezultaty niż w latach ubiegłych. Przyczyniło się do tego w znacznej mierze obywatelskie stanowisko świata pracy.

Ale część zobowiązanych, która na jesieni roku ubiegłego zadeklarowała swój udział w akcji „Pomocy Zimo-

wej” nie wpłaciła składek.

Toteż komitet pomocy postanowił jeszcze raz drogą poinformowania przez prasę społeczeństwa wezwać o pieszałych do uregulowania zaległości z roku ubiegłego. Jeśli będą zwlekać z wpłaceniem zadeklarowanych kwot, to komitet Pomocy Zimowej opublikuje ich nazwiska.

6 15 24 00 RADIO

PIĄTEK, 24.6.1938 R.

WARSZAWA I.

6.15 „Kiedy ranne wstają zorze”; 6.20 Płyty; 6.45 Gimnastyka; 7.00 Dziennik poranny; 7.15 Koncert poranny; 11.00 Audycja dla poroborowych; 11.20 Płyty; 11.57 Sygnał czasu; 12.05 Audycja południowa; 15.15 Pogadanka dla dzieci; 15.30 Rozmowa z chorymi; 15.45 Wied. gospodarcze; 16.00 Orkiestra rozrywkowa; 16.45 „COP” reportaż; 17.00 Muzyka taneczna; 18.00 Rzeczy ciekawe z techniki i przyrody; 18.10 Recital fortepianowy Zbigniewa Grzybowskiego; 18.40 Nowości literackie; 19.00 Koncert rozrywkowy; 19.30 Pogadanka aktualna; 19.40 „Wieczór świętojański” koncert rozrywkowy; 20.45 Dziennik wieczorny; 20.55 Pogadanka aktualna; 21.00 Skrzynka rolnicza; 21.10 Muzyka taneczna; 21.50 Wied. sportowe; 22.00 Koncert symfoniczny; 23.00 Ostatnie wiad. dziennika wieczornego.

WARSZAWA II.

15.00 Płyty; 14.00 Pare informacji; 14.10 Koncert solistów; 15.00 Wied. sportowe; 15.05 Orkiestra salonowa; 17.00 Pogadanka aktualna; 17.10 Europejskie i amerykańskie orkiestry symfoniczne; 18.10 Płyty; 22.00 O perspektywach i zieleni — folieton; 22.15 Płyty.

NAJCIEKAWSZE AUDYCJE ZAGRANICZNE

19.30 Praga. „Ewa” operetka Dusika.
20.30 Berlin. Koncert symfoniczny.
20.30 Paris PTT. Koncert symfoniczny.
21.00 Brno. „Mignon” opera Thomasa.
21.00 Rzym. „Rompiccolo” operetka Pietriego.
21.00 Praga. Koncert ork. Filh.
21.50 Mediolan. Koncert symfoniczny.

SOBOTA, 25.6.1938 R.

WARSZAWA I.

6.15 „Kiedy ranne wstają zorze”; 6.20 Płyty; 6.45 Gimnastyka; 7.00 Dziennik poranny; 7.15 Muzyka poranna; 11.00 Audycja dla poroborowych; 11.20 Płyty; 11.57 Sygnał czasu; 12.05 Audycja południowa; 15.15 Teatr wyobraźni dla dzieci; 15.45 Wied. gospodarcze; 16.00 „Mikrofon wśród gwiazd” reportaż; 16.45 „COP” reportaż; 17.00 Muzyka taneczna; 18.00 Koncert chórowy; 18.45 Kwadrans poetycki; 19.00 Utwory wiolonczelowe w wykon. Zofii Adamskiej; 19.25 Pogadanka aktualna; 19.35 Trio liwowskie; 20.00 Audycja dla Polaków za granicą; 20.45 Dziennik wieczorny; 20.55 Pogadanka aktualna; 21.00 Ochrona mienia i bezpieczeństwa na wsi — pogadanka; 21.10 „A w sobotę wesoło” koncert; 21.50 Wied. sportowe; 22.00 „Godzina niepodległości”; 23.00 Ostatnie wiad. dziennika wieczornego.

WARSZAWA II.

15.00 Płyty; 14.00 Pare informacji; 14.10 Koncert solistów; 15.00 Wied. sportowe; 15.05 Orkiestra salonowa; 17.00 Pogadanka aktualna; 17.10 Europejskie i amerykańskie orkiestry symfoniczne; 18.10 Płyty; 22.00 O perspektywach i zieleni — folieton; 22.15 Płyty.

NAJCIEKAWSZE AUDYCJE ZAGRANICZNE

17.15 Mediolan. Koncert symfoniczny.
18.00 Rzym. Koncert chóru „Hasto” z Poznania.
19.25 Oslo. „Wesoła wdówka” operetka Lehara.
19.55 Hilversum II. Koncert Beethovenowski.
20.00 Monachium. „Cyryl i Seweryn” opera Raszinskiego.
20.30 Radio Paris. Koncert francusko-niemiejski.
21.00 Rzym. Wieczór oper.
21.15 Praga II. „La finta giardiniera” opera Kom. Mozarta.
21.50 Paris PTT. Koncert symfoniczny.

Kobieta bez nazwiska

Życie każdej kobiety obraca się dokoła miłości — są jednak kobiety, którym kochać nie wolno, dla których słowo „miłość” jest owocem zakazanym. To agentki tajnego wywiadu, kobiety bez imienia i nazwiska, ukrywające się pod pseudonimem lub znakiem sztyfrowym. Czy takie agentki wywiadu istnieją tylko w romansach, czy też rzeczywistość są ludźmi z krwi i kości, zajmującymi się wykradaniem tajnych planów obcych mocarstw wyśnawia najbardziej realistyczny film szpiegowski pt. „As kier”. W rolach głównych Brygida Horney — uosobienie wdzięku, urody i talentu, artystka o niezwykle pociągającej sylwetce, oraz przystojny Neil Hamilton.

Zjawienie się w lecie na ekranie kin na „Colosseum” filmu „As kier” stanowi wydarzenie — jest to film nie szablonowy, ciekawy i trzymający w napięciu. Ogląda się go z wielką przyjemnością. Wszystkie postacie określone z przejmującą wyrazistością, w oszalałymi akcjami, która na chwilę nie daje publiczności wytchnąć. Wytwórnia Phoenix Film Prod. — Anglia wyprodukowała film, którego pod względem reżyserii (Greville), gry aktorskiej (Horney i Hamilton), wreszcie frapującego tematu nie powstydziłaby się żadna największa wytwórnia USA.

Ten interesujący film, jak wyżej wspomniano, wyświetla od dziś kino „Colosseum”.

UBIORY gotowe męskie i uczniowskie w wielkim wyborze poleca **Alfred LEIBRANDT**

ul. WSPÓLNA 14, TEL. 9.00-47 (firma chrześcijańska)

Czytelnikom „Nowej Rzeczpospolitej” specjalny rabat

Valentine Williams

ZA ŻÓŁTYMI DRZWIAMI

Przekład autoryzowany z angielskiego
KAROLINY CZETWERTYŃSKIEJ

— A teraz, sir Charles — rzekł Manderton po wyjściu Rodney'a — poproszę o bardzo szczegółowy opis wyglądu pańskiego kamerdynera.

Po chwili Rodney wrócił z pełnym pudełkiem naboju. Zastał Manderton'a notującego pilnie pod dyktando ojca. Sir Charles wyjął z pudełka jedną kulę i położył ją na otwartej dłoni inspektora.

— Bez łuski! — wykrzyknął Manderton.

— Tego samego kalibru? — zapytał drżącym głosem sir Charles.

Manderton skinął głową.

— Proszę o to pudełko — rzekł nie zdradzając najmniejszego wzruszenia.

Zapadła cisza. Słychać było tylko szelest przewracanych kart w notesiku Manderton'a. I jego niski gruby głos przerwał milczenie:

— Czy pani Sholto nie ma krewnych nazwiskiem Leslie, albo Ledlie, lub coś podobnego? — zwrócił się do pana domu.

Sir Charles spojrział na syna.

— Rodney, pomóż nam.

— Gerry nieraz wspomina panią Leadbury — odpowiedział powoli, cedząc słowa.

— Czy ta pani ma własną łóż w operze?

— Nie wiem. Możliwe. Zawołajmy Gerry, niech nam sama opowie.

— Za nic! — zaoponował żywo detektyw i wyjąwszy z ust cygaro, patrzył z natężeniem w oczy

sir Charles'a. — Proszę pana trzymać w najściślejszej tajemnicy wszystkie moje zapytania, a głównie te, które się dotyczą pani Sholto.

Sir Charles odfrunął:

— Pan mnie stawia w bardzo trudnym położeniu. Purpurowa twarz inspektora zaczerwieniła się jeszcze więcej.

— Nie może pan być w gorszej pozycji, niż ta, w której się pan znajduje. Przedmiot największej wagi dla naszego śledztwa pochodzi z pańskiego domu. Jeżeli pan nie chce, abym pana posadził o nałożenie do spółki zainteresowanych w zamydlenie policji oczu, niech pan nie stwarza nam nowych trudności.

Odwrócił się do Rodney'a:

— I to samo tyczy się pana również. Teraz wracając do pani Leadbury. Gdzie ona mieszka?

— Na Pontstreet, zdaje się — odpowiedział Rodney i biorąc do ręki książkę telefoniczną mówił dalej: — Wiesz ojciec, matka tego młodego człowieka, który mieszkał w Kenya. O tu jest — dodał wskazując inspektorowi palcem — telefon pani Leadbury w książce.

— Dziękuję panu — odparł Manderton i skrętnie zapisał numer w notatniku. — Pan mówił — zapytał po chwili — że pani Leadbury ma syna w Kenya?

— Miała — odparł Rodney — ale chłopak zginął w zeszłym roku.

— Zginął? Gdzie?

— Na „Safari”. W czasie polowania na grubą zwierzynę. Był wielkim przyjacielem mego brata.

— Pan ma brata w Kenya?

— Tak, to właśnie mąż mojej bratowej, Gerry.

Inspektor poruszył powiekami, poszukał oczami sir Charles'a.

— Zdawało mi się, że mąż pani Rossway był we Włoszech?

— Istotnie, syn jest obecnie we Włoszech w drodze powrotnej z Afryki do Anglii.

— Czy pani Rossway też była w Kenya?

— Była, ale klimat tamtejszy jej nie służył i wróciła do Anglii dwa miesiące temu.

— Rozumiem — mówił do inspektora założyciel gumkę na notatnik i wsunął go do kieszeni. — Gdzie jest obecnie pan Sholto Rossway?

— W Grand Hotelu, w Neapolu. Mniej więcej tydzień temu mieliśmy ostatnie wiadomości, prawda, Rod?

— Tak jest.

— Zwiedzał nowodobre wykopaliska w Pompei — dodał sir Charles — i miał nadzieję otrzymać pozwolenie na obejrzenie podziemi Herculanium.

— Czy oczekujecie go tu państwo w najbliższym czasie? — pytał inspektor, niby od niechcenia, oglądając się za kapeluszem.

— Telegrafowałem do brata dziś rano — rzekł Rodney.

— Dobrze zrobiliś, Rod — pochwalił sir Charles.

Manderton wziął kapelusz do ręki.

— No, idę już.

— Może kieliszek portu przed drogą — proponował sir Charles.

— Nie, dziękuję.

Sir Charles chrząknął głośno. — Panie inspektorze, bardzo bym ubolewał nad tym, gdyby pan wyniósł stąd wrażenie, że ktokolwiek z nas utrudnia śledztwo. Mam nadzieję, że pan rozumie, jak dalece ja i moi domownicy jesteśmy w każdej chwili do pańskiej dyspozycji.

Manderton w dalszym ciągu bawił się kapeluszem. Sir Charles dodał:

— Zda mi się, że pan chciał mi zadać jeszcze parę pytań?

Manderton z pochmurną miną patrzył wciąż na kapelusz, który trzymał w ręku.

— Tylko jedno pytanie, sir Charles, które mi starczy za dwa. Ale nie teraz.

Wstał, uklonił się, wykreślił się na pięcie i pomaszerował ku wyjściu.

(Dalszy ciąg nastąpi)

Bajka z kolorowych świateł

Warszawa bawi się na wiankach świętojańskich

Na moście Poniatowskiego tłum. Barierki obłożone, chodniki pełne. Tramwaje zganiają z jezdni pędzących, roześmianych ludzi. Gwar, zamieszanie. Naraz ucisza się wszystko, cały most Poniatowskiego podnosi głowy do góry... i zrywa się jeden wielki okrzyk:

— Oooooo...
Złoty pocisk leci ku niebu wlokąc za sobą sноп iskier. Naraz pęka. Jak z olbrzymiego kosza syją się czerwone, żółte, zielone kule. Spadają wolno, wolno... i gasną.

— To ci wielka... — szepcze w zachwycie chudeławy wyrostek otwierając szeroko usta.

— O wa, nie widział nigdy wianków, czy co? — grubsza jejmość pachnąca trochę mydlarnią wzrusza ramionami. — Jak zeszłem roku z mým starym byłem... — ale dalsze słowa przerywa jej cichy gwałtowny okrzyk:

— Rany Julek!
Oto nowy olbrzymi pocisk leci ku niebu i pęka z hukiem.

Wychylają się głowy zza barierki mostu. Tam na dole między przesłami przepływa statek. Buchnęło skoczna muzyka, aż na moście porwało ludzi do przytupywania. Rozświetliła się czarna woda w dole tysiącem lampek i lampionów.

Wesoło z muzyką przepływa statek, a śmiech na pokładzie aż echem się odzywa między filarami mostu i jeszcze długo goni, wraz z srebrną

grzywą plany oddalające się, rozkołysane światła statku.

Tych świetlistych punkcików jest tysiące. Kołyszają się na małych łódeczkach, na motorówkach, na kajakach, na wielkich barkach i statkach kręcących się po czarnej toni Wisły. Zagłówek jak nocne ptaki rozpostarły swe białe skrzydła i suną ciche, lekkie, ledwie się ślizgają po wodzie.

Daleko, tam, od jarzącej się światłami przystani odbija wielką ukwieconą łódź. Widać z daleka purpurowy wieniec na dziobie z literami WTW. Łódź płynie wolno wzdłuż brzegu. Wita ją okrzykami entuzjastyczny tłum, roześmiany, radosny, zapelniający wszystkie przystanie wioślarskie i kluby. Ryczą głosniki mikrofonów zagłuszając wrzawę.

Na wielkim tarasie WTW pełno. Wszystkie stoliki zajęte. Wiosenne

suknie, jasne garnitury i białe granatowe mundury wiosłarzy zapelniają salę i tarasy. Raz po raz wylatują w górę kolorowe fajerwerki, raz po raz zrywają się radosne okrzyki i wybuchy śmiechu.

Raz tylko w roku jest świętojańska noc. Raz tylko w roku cała Warszawa bawi się na Wiśle. A Warszawa bawić się potrafi.

Z. H.

Powązki bez bruków

Po co się starać, skoro nikt nie widzi

Stow. Przyjaciół Powązek i Okolic, w wystosowanym do władz miejskich memoriale, prosząc o wykonanie chociażby następujących najważniejszych robót brukarskich, tj. za-

brukowania i ułożenia chodników na ul. Żelazowskiej, Ogólnej do Marymonckiej, Gombińskiej, Ciechanowskiej do końca, Sołdeckiej, Lignickiej, Tuszyńskiej, Pionierskiej, Połaskiej, Jasnogórskiej, Szkolnej i Czerwinskiej oraz o ułożenie chodników betonowych na ul. Czartoryskiej, Elbląskiej, Konińskiej, Osmolińskiej i Powązkowskiej po stronie parzystej od ul. Elbląskiej do Duchnickiej.

Najważniejszym jest zabrukowanie ul. Ogólnej do ul. Marymonckiej, gdyż stanowi ona jedyne dogodne dojeżdżenie do linii tramwajowych na ul. Marymonckiej dla mieszkańców pobliskich dzielnic: Piaski, Górka i Buraków.

Poza tym wykonanie wyliczonych robót oszczędziłoby dzieciom szkolnym brnięcia w bajorach w porze deszczowej podczas udawania się do szkoły, co powoduje stałe przeziębienie się i pogarszanie stanu zdrowia i tak już źle odżywianej chełplawie dziatwy okolicznej.

Podróżni LOTEM

O ulice św. Andrzeja Boboli w Warszawie

Odbyło się posiedzenie komitetu dzielnicowego Warszawa — Południe.

Dokonano wyborów członków komitetu dzielnicowego do czterech jego sekcji.

Poza powzięciem uchwał w spra-

wach bieżących, jednomyślnie uchwalono wystąpić do rady miejskiej m. stoł. Warszawy z wnioskiem o przemianowanie ul. Rakowieckiej, względnie innej ulicy lub placu, przy którym ma stanąć bazylika pod wezwaniem św. Andrzeja Boboli, na ulicę lub plac imienia tego Świętego.

31 osób — 100 dni aresztu i 200 zł grzywny

Starostwo grodzkie północno-warszawskie skazało pewnego dorożkarza konnego na 7 dni bezwzględnej aresztu za nie posiadanie prawa jazdy, ponadto w tym starostwie ukarano 30 osób aresztem od 2 do 4 dni każdą za tamowanie ruchu kołowego

i pieszego przez handel z koszów i wózków.

Natomiast starostwo grodzkie prasko-warszawskie skazało właśc. domu przy ul. Szerokiej 8, Aleksandra Bartnickiego, na 200 zł grzywny z zamianą na 20 dni aresztu za samowolne przerobienie pomieszczeń piwnicznych na lokal mieszkalny i urządzenie magli.

Warszawa — Skolimów

zmiana rozkładu jazdy

Z dn. 24 bm. oddział komunikacji samochodowej PKP w Warszawie wprowadzi nowy zmieniony rozkład jazdy na linii Warszawa — Skolimów, a mianowicie: odjazd dworzec Główny o godz. 6 m. 10 i g. 6 m. 50 (w dni robocze), o g. 7 m. 10, g. 7 m. 50, g. 8 m. 15 (w święta), g. 8 m. 40, g. 9 m. 5 (w św.), g. 9 m. 30, g. 9 m. 55 (w św.), g. 10 m. 20, g. 10 m. 45 (w św.), g. 11 m. 10, g. 11 m. 35 i g. 12 m. 00 (w św.), g. 12 m. 25, g. 12 m. 50 (w św.), g. 13 m. 40, g. 14 m. 30, g. 15 m. 20, g. 15 m. 45, g. 16 m. 10, g. 16 m. 35, g. 17 m. 00, g. 17 m. 25, g. 17 m. 50 (w dni przedśw. i święta), g. 18 m. 15, g. 18 m. 40 (w przedśw. i św.), g. 19 m. 5, g. 19 m. 30 (w przedśw. i św.), g. 19 m. 55, g. 20 m. 20 (w św.), g. 20 m. 45, g. 21 m. 10 (w św.), g. 21 m. 35, g. 22 m. 00 (w św.), g. 22 m. 25, g. 22 m. 50 (w św.), g. 23 m. 15 (w św.), wreszcie g. 23 m. 45.

Szajkę złodzieiów letniskowych złapano — przy wódce

Na letniskach podwarszawskich grałowało od pewnego czasu szajka nieuchwytnych złodzieiów, którzy występowali w roli urzędników poszczególnych gmin kontrolując mieszkania letników. Kradli wtedy co się dało. Policja wreszcie zdolała całą szajkę zdezaszkować w Milanówku. Złodzieje u ledwego z członków szajki odby-

wali libację.

W ten sposób dostali się do więzienia: Jan Jackowski, Józef Karsin, Stefan Sadowski, Władysław Kuźniakiewicz i Józef Piekuta. Banda wszystkie łupy wywoziła do Warszawy i sprzedawała na placu Kercelego, nie posługując się zupełnie paserami.

TEATR, MUZYKA, KINO

WIELKI: Nieczynny.
NARODOWY: „Gęsi i gęsi” Baluckiego.
POLSKI: „Cyganeria paryska” Barriere’a w powieści Murgera.
LEŚNY: „Nie trzeba było mnie przejeżdżać” J. Cullitona z Dymszą w roli głównej.
NOWY: Premiera komedii „Kochanek — bo ja” R. Niewiarowicza.
MAŁY: „Nowa Dalila” Fr. Molnara z Miłą Kamińską.
ATENEUM: Nieczynny.

MAŁICKI: „W porumierli” Laszlo.
KAMERALNY: „Był razem był przy młodoci”
MAŁE QUI PRO QUO: „Od czego mamy”
INSTYTUT REPUTY: Nieczynny.
ROSYJSKIE STUDIO DRAMATYCZNE: Ostatnie przedstawienie komedii H. Sudermanna „Walka Motyli”
TEATR 8.15: „Kryśka Leśniczanka”.

Kino oznaczone gwiazdką rozpoczynają seanse o godz. 8-01. Pozostałe o godz. 6-01.

KINA ZEROERANOWE.
ATLANTIC (Chmielna 55): „Wiosna nad Sołwem”
BĄTEK (Chmielna 9): „Pod fałszywym okrzykiem”
CASINO (Nowy świat 50): „Hotel Hollywood”
COLOSSEUM (Nowy świat 19): „As kler”
EUROPA (Nowy świat 65): „Agentka H-21”
HOLLYWOOD (Hoża 71): „Gaspard”
IMPERIAL (Marszałkowska 56): „Szczęśliwie się skończyło”
PALLADIUM (Hoża 7): „Rapsodia”
PAN (Nowy świat 66): „Cień Szanghaju”
RIALTO (Jasna 3): „Dwa małżonki pani Vicky”
ROMA (Nowogrodzka 49): „Astrolog”
STYLLOWY (Marszałkowska 112): „Dzielenie wierszy kobiecie”
STUDIO (Chmielna 7): „Grobowiec inżyniera”
ŚWIATOWID (Marszałkowska 111): „Cienie Paryża” (Szczerb.)
VICTORIA (Marszałkowska 106): „Dziwaczka z Paryża”.

ACRON (Żelazna 64): „Tarzan i zielona bota”
ADRIA (Pl. Teatralny): „Księżniczka cygańska”
AMOR (Elektoralna 45): „Nie ufaj mężczyźnie”
ANTENA (Żelazna 51): „Wyprawa na Młono”
AS (Grójecka 56): „Kapitan Taylor”
BIS (Elektoralna 27): „Tańczący pirat”
CZARY (Chłodna 29): „Za cudze winy” i nadprogram.
ELITE (Marszałkowska 81a): „Człowiek, który żył dwa razy” i „Historie jednej nocy”
EDEN (Marszałkowska 51): „Czarny korzeń”
FAMA (Przełaz 9): „Świat mówi o nas”
FILHARMONIA (Jasna 51): „Motyli hiszpańscy”
FLORIDA (Żelazna 41): „W sieci wyłudzeń”
FORUM (Nowiniarska 10): „Przedziwne kłamstwo Niny Pietrowny” i „Diabły Zachodu”.

HELIOS (Wolska 8): „Tango zakochanych”
ITALIA (Wolska 57): „Życie ulicy”
JURATA (Krak. Przedm. 66): „Bogactwo biedoty”
KOMETA (Chłodna 70): „Złoty pirat” i rewia.
KINO PARAFII ŚW. ANDRZEJA (Chłodna 9): „Robinson Crusoe”
MAJESTIC (Nowy świat 45): „Skrzydła nad Honolulu”
MARS (Pl. Inwalidów): „Robert i Bertrand”
MASKA (Leszno 70): „Romeo i Julia” i „Niewidzialny promień”
METRO (Smocza 30): „Panowie z towarzysztwa”
MEWA (Hoża 38): „Ostatni pocałunek z obłożonego miasta”
MIĘSKIE (Hilpocznego 8): „Dama na dwa tygodnie”
MUCHA (Długa 16): „Alarm w Pekinie” i „Pietro wyjeżdża”
NOWA TOMBOJA (Marszałkowska 56): „Niewzruszony Bill” i „Manewry miłosne”
PROMIER (Dzielnia 1): „Siódma niebo”
PRASKIE OKO (Zwamuntowska 18): „Bogactwo morza” i dodatki.
POPULARNY (Zamiatkowskiego 20): „Eskapada”
PRAGA (Targowa 31): „Ślepy zaułek” i dodatki.
RAY (Czerwinkowska 191): „Pietro wyjeżdża” i dodatki.
RENA (Długa 9): „Robert i Bertrand”
ROXY (Wolska 16): „Zew dzungli” i „Amant w opałach”
RIWIERA (Leszno 7): „Bunt załogi” i dodatki.
SPINKS (Senatorska 29): „Dama pikowa”
SOKÓŁ (Marszałkowska 69): „16-latek”
SORENTO (Krypska 56): „King Kong”
ŚWIAT (Suzina 4): „Romantyczny milioner”
SYRENA (Intylnerska 7): „Człowiek lew” i „Wiedźma przed ślubem”
ŚWIT (Nowy świat 19): „Robert i Bertrand”
TON (Puławska 39): „Książę X” i dodatki.
UCIECHA (Hoża 72): „Przygoda pod Paryżem”
UNIA (Długa 8): „Oskarżona” i rewia.
WANDA (Mokotowska 75): „Moja panna młoda”
Informacje o filmach dozwolonych dla młodzieży — telef. 7-11-25.

Piwo, miód i wino stanowią

Z dniem 1 lipca wchodzi w życie ustawa o zniesieniu akcyzowych opłat patentowych w stosunku do piwa, miodu i win owocowych w sprzedaży detalicznej.

Zniesienie opłat akcyzowych wpłynąć ma na potaniecie tych napojów.

Wystawa uczniowska

Miejskiej Szkoły Zdobniczej

Wystawa prac uczniów miejskiej szkoły zdobniczej otwartą jest codziennie w godzinach od 10 rano do 18-ej pp. w gmachu szkoły przy ul. Szczerbińskiej nr 8. Wystawa trwać będzie do 30 czerwca rb.

Nowinki teatralne

OSTATNIE DNI

„Walki Motyli” świetnej komedii H. Sudermanna, granej z ogromnym powodzeniem w Rosyjskim Studio Dramatycznym (N. świat 19). Od dn. 27 bm. zaczyna się okres wakacyjny, podczas którego teatr będzie nieczynny.

Marzenia socjalistów, o jakich często mówili dawniej na zgromadzeniach politycznych, że ulica będzie kładła się do ludu, spełniają się w czasach dzisiejszych. Ulica staje się coraz częściej miejscem wielkich zgro-

madzeń i pochodów z różnych okazji. Do tego stopnia lud opanował ulicę, że kiedy ją napelni, wszystko co stałe jest z ulicą związane, na ten czas albo czeka, albo jest przepędzane. Zwycięstwo ludu nad ulicą stwarza atoli nieprzewidziane komplikacje. Naprzykład Praga w takich wypadkach jest

cdt'eta od Warszawy

Toteż prężnie proszą dyrekcję tramwajów, żeby przy mostach pobudowała no pętlę torową, bo tylko w tym wypadku będzie można dotrzeć chociażby do mostu. Ale to nie rozwiąże sprawy, bowiem lud wylega na ulicę w pochodach coraz częściej w punktach różnych. Trzeba by więc tak zbudować tory, żeby tramwaj z każdego miejsca mógł wrócić...

Tymczasem jednak postęp naszego życia poleci takim galopem naprzód, że zanim ktoś pomyśli o przystosowaniu się do tego, co potrzebne „dzisiaj” będziemy już mieli „jutro” i znowu będą zmarnotrawieni. Taki już nasz los. Przekonywują się o tym na własnej skórze różni zbawcy narodu. Bo to pewnie nie wszystkim wiadomo, że Polskę spotkało wielkie szczęście, czego mogłoby nam zazdrościć inne narody. Mamy wodza, przy którym Misłowi to mięczak, a Hitler to brzdąc. Nawet Piasecki nie wytrzyma konkurencji z

Tarło Mazińskim

wodzem synerchistów, którzy powołując się na powierzoną im przez Opatrzność misję, zwrócili się do min. spraw wewn. o zalegalizowanie odnaki synarchistycznej. Tarło-Maziński mógłby wprowadzić ustanowioną odnakię mocą swej siły wodzowskiej, ale... bój się kozy. Ministerstwo odmówiło tak jak i monarchistom, więc musimy czekać aż Tarło-Maziński wybawi Polskę korzystając oczywiście również z pozwolenia ministerstwa.

A przecież są ludzie, którzy sobie radzą jak mogą nie zwracając się do władz o pozwolenie. Taki na przykład Stanisław Wieczorek, wyszedł z naręczoną w aleję Waszyngtona i oferował przechodniom

calusy narzeczonych po złotówce

Wieczorek dla kurażu zajrzał przed tym głęboko do butelki, bo tylko w tym wypadku udawało mu się werbować tłumy dla swego przedsiębiorstwa. Wszyscy jednak tylko gapili się na wesołą parę narzeczonych, dowcipując. Nie w humorze był tylko policjant, który zjawivszy się na miejscu odprawił Wieczorka i jego pannę do komisariatu. Publiczność dowcipkowała dalej mówiąc że policjant nie miał złotówki na calusa i zabrał pannę... ale tego już nie można było sprawdzić.

Pogoda

Dziś pogoda o zachmurzeniu zmiennym ze skłonnością do burz i przelotnych deszczów. Podstawa chmur niskich około 400 m. Nieco chłodniej. Umiarkowane porywiste wiatry zachodnie i północno - zachodnie. Widzialność bardzo dobra.

Jutro do poboru!

Jutro, dnia 25 bm. mają stawić się do kom. 1 zam. w obrębie komisariatów 1, 2, 3, 4, 12 i 26 roczniki 1915 i 1916 na wszystkie litery, do komisji nr 2 roczniki od 1888 do 1914 oraz 1918, 1919 i 1920 komisariaty 9, 11, 13, 16, 20, 21, 23 i 5 PP, którzy dotychczas nie stawiali do poboru i otrzymali wezwania kom. rządu. Do kom. 3 delegowani z innych powiatów, do kom. 4 jak dnia poprzedniego.

Na ringach boiskach i torach

Murzyni szaleją...

Najkrótszy mecz w dziejach boksu

Czy Schmelling dostał cios w nerkę?

Ponad milion dolarów dochodu

Oczekiwy w Niemczech z najwyższym napięciem mecz bokseński pomiędzy Schmellingiem i Louisem zakończył się rozczarowaniem i zawodem jakiego nie spodziewali się nawet najwięksi pesymiści.

Miliony przy głośnikach

Miliony ludzi zgromadziło się w Niemczech przy aparatach radiowych, aby móc śledzić przebieg meczu. Cały porządek dnia w Berlinie, a nawet przepisy policyjne o ruchu nocnym dostosowano do spotkania. Piorunująca klęska Schmellinga wywołała na niemieckich słuchaczach deprymujące wrażenie. Szereg pism wydawało specjalne dodatki, poświęcone meczowi. Wszystkie dzienniki nie wyłączały najpoważniejszych pism politycznych poświęcając całe strony przebiegowi spotkania.

Wygrałby — gdyby nie przegrał

Na ogół pisma niemieckie nie zarzucają otwarcie Louisowi, że jego cios był nieprawidłowy, cytując jednak słowa Schmellinga o uderzeniu o trzymanym w nerki i za foul. W Berlinie panuje ogólne przekonanie, że gdyby Schmelling potrafił wytrzymać pierwszy huraganowy atak, spotkanie wygrałby dzięki swej lepszej technice i długoletniemu doświadczeniu.

4 000 policjantów

Wczorajsze spotkanie Schmelling — Louis wywołało w Ameryce niebywałe zainteresowanie. Na stadionie zgromadziło się przeszło 20 tysięcy samych Murzynów, zamieszkujących dzielnicę przeznaczoną dla Murzynów Harlem.

Wśród obecnych byli również obaj synowie prezydenta Roosevelta. Na stadionie porządek utrzymywało trzy tysiące policjantów. Poza tym tysiąc czuwało przed stadionem nad zapewnieniem porządku.

Na krótszy mecz

Mecz właściwie sprawił zawód dziesiątkom tysięcy widzów, zgromadzonym na stadionie. Zawody bowiem trwały zaledwie dwie minuty i cztery sekundy.

Był to najkrótszy mecz, zakończony nokautem w dziejach dotychczasowych rozgrywek o bokserskie mistrzostwo świata wszystkich wag. Wpływy z biletów wstępu przyniosły organizatorom okragło milion dolarów dochodu.

Dramatyczna walka

Przebieg meczu był ogromnie dramatyczny. Joe Louis od razu po gongu zaatakował gwałtownie swego przeciwnika niestęchanie potężnymi ciosami. Zanim dziesiątki tysięcy widzów, znajdujących się na stadionie i płacących balańskie sumy za bilety wstępu, zdążyły się zorientować, Murzyn posłał trzykrotnie Niemca na deski.

Już w pierwszej sekundzie uderzenie Murzyna, które padło na twarz Schmellinga zmusiło Niemca do oparcia się o sznur ringu.

Następne ciosy Louisa, wymierzone z piekielną szybkością, oszołomiły Niemca, który raz po raz ładował na deski.

Po drugim uderzeniu wyliczony do

szesćciu Schmelling jeszcze się podniósł, ale już nie był zdolny do żadnej walki.

Po trzecim uderzeniu Schmelling był już na wpół przytomny i sędzia Donovan przerwał dalszą walkę nawet przed wyliczeniem, gdyż asystent Schmellinga Max Machon rzucił na ring ręcznik na znak poddania się Niemca.

Wśród niebywałego entuzjazmu widzów ogłoszono Joe Louisa mistrzem świata wszystkich wag.

Louis był pewny zwycięstwa

Louis oświadczył przedstawicielom

prasy, że był pewny zwycięstwa i to w pierwszych rundach, nie spodziewał się jednak tak piorunującego sukcesu.

Louis twierdzi, że wygrał zupełnie prawidłowo, co jest zresztą zgodne z orzeczeniem sędziów.

Radość wśród Murzynów

Zwycięstwo Louisa wywołało w dzielnicach murzyńskich wszystkich miast amerykańskich niebywałą radość. Radość ta przybrała w niektórych wypadkach nieprawdopodobne formy. W słynnej dzielnicy murzyńskiej Harlem korowody tańczących Murzynów zatamowały wszelki ruch

na ulicach. W Chicago Murzyni z radości poprzewracali słupy tramwajowe, wybijali szyby itd. W Cleveland doszło do bijatyki, w której kilkaset osób odniosło rany. Dopiero silne oddziały policji, za pomocą bomb łzawiących przywróciły spokój.

Bilans meczu

Przed meczem przekupnie, którzy przeornie zaopatrzili się w większe ilości biletów robili doskonałe interesy na ich odsprzedaży.

Za miejsce które normalnie kosztowało 30 dolarów żądali po 100 dolarów. Pomimo tak wygórowanej ceny

znajdowali jednak chętnych nabywców.

Jak wynika z przeprowadzonych dokładnych obliczeń mecz przyniósł 1.015.096 dolarów, doliczając sumy otrzymane z radia i filmu. Po raz pierwszy mecz dał przeszło milion dolarów dochodu. Z wymienionej sumy 803.113 dolarów przyniosły karty wstępu. Reszta sumy pochodzi z transmisji radiowych i wytwórni filmowych.

Mistrz świata i zwycięzca meczu Joe Louis otrzymał za swoją dwumiesięczną walkę 321.245 dolarów. Schmellingowi przyznano 160.622 dolary.

Ogółem na meczu było obecnych 72.000 widzów, z tego płatnych widzów 66.227.

Lista mistrzów świata

Lista dotychczasowa mistrzów świata w boksie przedstawia się następująco:

- Rok 1882 — John Sullivan.
- „ 1892 — James Corbett.
- „ 1897 — Bob Fitzsimons.
- „ 1899 — James Jeffries.
- „ 1906 — Tommy Burns.
- „ 1908 — Jack Johnson.
- „ 1915 — J. Willard.
- „ 1919 — Jack Dempsey.
- „ 1926 — Gene Tunney.
- „ 1930 — Max Schmelling.
- „ 1932 — Jack Sharkey.
- „ 1933 — Primo Carnera.
- „ 1934 — Max Baer.
- „ 1935 — James Braddock.
- „ 1937 — Joe Louis.
- „ 1938 — Joe Louis.

Dymisja po porażce

Po porażce piłkarskiej reprezentacji Węgier z Włochami w meczu finałowym o mistrzostwo świata w Paryżu kierownik drużyny węgierskiej po dał się do dymisji.

Obecnie, jak donoszą pisma węgierskie, prezydent węgierskiej federacji piłkarskiej poseł Maety dymisji nie przyjął.

Drużyny śląskie wyeliminowane

Początek finałów mistrzostw szczypiorniaka

Dziś w piątek rozpoczynają się w Krakowie rozgrywki finałowe o mistrzostwo Polski w szczypiorniaku męskim.

W rozgrywkach wezmą udział zwycięzcy spotkań eliminacyjnych, a mianowicie zeszłoroczny mistrz Polski

KPW Poznań, AZS z Warszawy, ŁKS i Cracovia.

Sensacją tegorocznych finałów jest zupełny brak drużyn śląskich, które zostały wyeliminowane w rozgrywkach międzyokręgowych.

Dziś w piątek odbędzie się dwa mecze: KPW — AZS i ŁKS — Cracovia.

Porażka Jędrzejowskiej w Wimbledonie

w grze podwójnej i mieszanej

LONDYN, 24.6. W czwartek na tenisowych mistrzostwach świata w Wimbledonie Jędrzejowska wzięła udział w grach podwójnych a mianowicie w pierwszych rundach gry podwójnej pań, oraz gry mieszanej. W obu rozgrywkach Jędrzejowska przegrała.

W grze podwójnej pań Polka grając z bardzo słabą partnerką Angielką Thomas przegrała z doskonałą parą amerykańską Fabyan — Marble w dwóch setach 5:7, 3:6.

Jeszcze gorzej wypadł mecz w grze mieszanej, w którym Jędrzejowska miała za partnera doskonałego Amerykanina Mako. Para Jędrzejowska — Mako grała przeciw parze angielskiej Saunders — Shays, należącej raczej do słabszych par angielskich. Tymczasem parę polsko-amerykańską pokonano w dwóch setach 3:6, 2:6 i tym samym Jędrzejowska wyeliminowana w grach podwójnych. Walczyć będzie jedynie w singlach.

Przed celownikiem

Wrażenia dnia

Nieinteresujący i słabo obsadzony program nie dużo ściągnął publiczności, toteż gra słabsza — obrót w 10 gonitwach 385.315 złotych.

Mająca zadatki klasy, córka Bafura i Kolczugi 3 l. kl. Witamina, zwyciężając po raz 4-ty w sezonie, przeszła po za grupy. Obiecująca ta klacz zapewne niejednokrotnie zwycięży i w poważniejszych konkurencjach.

Coraz lepiej biega 3 l. og. II Baccio. Zwycięzca plotowej nagrody sprzedażnej, ongiś klasowego 6 l. ogiera Bobrujska, nabył za 2500 zł rotmistrz Hertner. Nagrodę Porycką łatwo zdobył 5 l. og. Habbank, dobrze w gonitwie tej przeszedł Peryskop.

Czołowy trzylatek swego rocznika 5 l. og. Iris, dość łatwo zwyciężył w II-iej kategorii.

Dobrze przeprowadzony przez ż. Jagodzińskiego, syn Pirata 3 l. og. Escorial, pomimo nadwagi pokonał Rozmach i Rakoczego.

Zmiana trenera na dobre wyszła 4-letniemu Nordströmowi, ten syn Forwarda i Fergany z powodzeniem biega w coraz poważniejszych kompaniach.

Wródcę po wygraniu nagrody sprzedażnej za 2450 zł nabyła p. Szulginowa. Nasz faworyt Forum okazał się o tyle lepszym od współzawodników, że zwyciężył, nawet pod chl. Burym, przynosząc wcale pokątną wypłatę 51.50 za 5 zł.

Wyraźnie na zwycięstwo nie jechał ż. Gill na Delu.

Gonitwy wczorajsze

GONITWA 1. Nagroda 2400 zł. Dystans 2200 mtr.

1) Witamina j. Treba, 2) Kaprys II (15.50) ż. Pasternak.

Czas: 2:22 (13, 32, 30, 33, 34) łatwo o 10 dl.

Tot. zw. 6.—.

Witamina dowolnie pokonała Kaprysa II, który zakulał.

GONITWA 2. Nagroda 2000 zł. Dystans 2100 mtr.

1) Il Baccio ż. Pulc, 2) Ra (22.50) ż. Gulyas, 3) Okrza (20.—) ż. Lipowicz.

Czas: 2:15 (7, 32½, 31½, 31½, 32½) łatwo o 2 dl. — szyja.

Tot. zw. 7.—.

Do początku prostej przeprowadził Ra, gdzie swobodnie minął go, podążając w dystansie na miejscu drugim Il Baccio i dociągnął łatwo do celownika. Drugie miejsce utrzymał Ra o szyję przed Okrzą.

GONITWA 3. Sprzedażna. Nagroda 1500 zł. Ploty Dystans 2800 mtr.

1) Bobrujsk ż. Ziemiański, 2) Panama (57.50) ch. Bogobowicz, 3) Nur (20.—) ch. Andrzejczak.

Wycofane: Esdras i Ignis.

Czas: 3:26 (103 35½, 34½, 35½, 37½) b. łatwo o 8 dl.

Tot. 6.—.

Bobrujsk dowolnie pokonał Pana-

mę. Nur po przeprowadzeniu 1.600 m. zakulał i został zatrzymany.

GONITWA 4. Nagroda 1600 zł. Dystans 1600 mtr.

1) Bidermajer j. Kubitowicz, 2) Ewa (19.—) ż. Jagodziński, 3) Ferdynand (32.—) ż. Michalczyk.

Wycofane: Jolie, Fantineta i Talitha.

Czas: 1:45 (7½, 33½, 33, 31) łatwo o 4 dl. — ½ dl.

Tot. zw. 6.50.

Bidermajer przeprowadziwszy z miejsca do miejsca łatwo pokonał Ewę, o pół długości za którą Ferdynand.

GONITWA 5. Nagroda 5.000 zł. Porycka imł St. hr. Czackiego. Dystans 3.000 mtr.

1) Habbank ż. Nowak, 2) Prater (25.50) ż. Stasiak, 3) Peryskop (103.—) ż. Pulc, 4) Neptun (23.—) ż. Jagodziński.

Wycofany: Łuk.

Czas: 3:14½ (105, 35, 30½, 32, 32) pewnie 3 — 1 dl.

Tot. zw. 7.—, fr. 5.50 i 6.—.

Habbank przodując na całym dystansie zwyciężył pewnie o 3 dl. Pratera, o 1 długość za którym finiszujący Peryskop.

GONITWA 6. Nagroda 2200 zł. Dystans 1600 mtr.

1) Iris ż. Pasternak, 2) Le Picador (28.—) ż. Stasiak, 3) Mousquetaire (29.—) j. Gulyas, 4) Kryniczanka (27.50) ż. Gill, 5) Irresistible (67.—) ż. Balcerzak.

Czas: 1:38½ (7, 30½, 30, 31) pewnie o 1½ — ½ dl.

Tot. zw. 9.—, fr. 7.— i 9.50.

Do zakrepu przeprowadził Irresistible na prostą zaś pierwszym wyszedł Le Picador, którego wprost dużych nał o 1½ dl. o ½ długości trzeci półtrybun swobodnie minął Iris i pokonał finiszujący Mousquetaire.

GONITWA 7. Nagroda 3.000 zł. Dystans 1600 mtr.

1) Escorial ż. Jagodziński, 2) Rozmach (24.—) ż. Gill, 3) Rakoczy (15.50) ż. Pulc.

Wycofane: Katon, Estrada i Devil.

Czas: 1:38 (6, 30, 30, 32) w walce o 2 dl. — kr. leb.

Tot. zw. 8.—.

Escorial przodując na całym dystansie pokonał w walce o 2 długości Rozmach, o krótki leb za którym Rakoczy.

GONITWA 8. Nagroda 2400 zł. Dystans 2200 mtr.

1) Nordström ż. Stasiak, 2) Nieopret (44.—) ż. Jagodziński, 3) Dell (14.—) ż. Gill, 4) Centvolfia (36.50) j. Gulyas, 5) Bałtyk (10.50) ż. Nowak.

Wycofane: Iris i Elf.

Czas: 2:20 (14, 32½, 31½, 31, 31) b. pewnie ½ — 1½ dl.

Prowadzającego do drugich tablic Nieopreta, swobodnie minął podążający na miejscu drugim Nordström, zwyciężając pewnie o ½ dl. Trzeci

Pełna tabela loterii

3-ci dzień ciągnięcia I-ej klasy — 42 loterii

I i II ciągnięcie GŁÓWNE WYGRANE

Stafa dzienna wygrana 5.000 złotych na nr 11132

10.000 zł na nr: 7981

5.000 zł na nrnr: 68068 138793

2.000 zł na nrnr: 20364 64656 91583

1.000 zł na nrnr: 1241 10819 34292

500 zł na nrnr: 4637 7758 19694

44068 45875 72900 83458 138746 141774

146788

250 zł na nrnr: 1256 12204 14451

17155 21622 21551 26434 27444 27965

40991 50482 60751 72850 78498 78855

83198 83394 88498 91762 106756 109087

11179 114172 131979 131769 139663

136457 147630 152996 153280 154777

Wygrane: Zł **20.000** na Nr 85644

i zł **5.000** na Nr 122288

Padły w kol. **DZIERŻANOWSKIEGO**

Nowy Świat 64 — Fretu 5.

Wygrane po 125 zł

4 183 295 511 638 1256 908 989 2383

2740 774 381 3375 389 4027 5147 5302

665 941 6603 6793 955 7122 7418 803

8255 9065 181 10704 11258 492 612

12204 535 13335 695 14425 783 800 921

925 955 961 15391 897 16472 548 743

17059 114 18225 481 19447 20186 208

2143 300 573 22238 656 23526 681

2415 803 58 75 25159 395 26335 389

27451 28759 29315 449 523 30279 463

31700 32248 336 805 987 33222 42

680 884 930 34214 449 928 35010 660

5 678 36367 99 472 74 816 37061 277 98

324 434 38630 861 39239 89 583 40240

775 41410 53 42147 320 640 43462 77

44177 312 567 757 859 45273 596 733

991 46195 341 47536 722 48260 645 770

49253 329 51876 450 52752 53421 54531

55428 49 975 57313 528 716 58131 89

259 59162 946 60760 62275 415 64317

900 50 65053 183 66345 513 973 67798

68422 85 531 647 877 69210 558 70159

540 60 851 71669 72194 73294 563 74086

75147

77886 942 79215 635 80110 537 601

770 81067 511 82369 98 623 36 889

83198 394 84057 767 73 88 86669 87264

927 88197 295 418 789 828 89520 739

90144 91565 814 92210 614 33 795

94788 95233 330 96252 395 97103 421

784 804 98113 847 99897 100349 101442

980 104222 525 105684 891 106602

107226 429 108566 109264 834 110000

48 430 699 890 112011 247 910 113653

114172 116710 117777 118146 866 119590

121049 406 122604 94 123449 124199

651 890 125776 803 127355 898 128435

59 129038 102 725 65 74 130081 580

131387 132428 133041 592 134087 94

273 136050 137145 89 138205 51 139000

141431 751 142011 143003 81 144583

807 145167 421 697 841 147789 865 —

148696 149311 905 151091 381 438 820

152879 154573 712 155305 505 159234.

Wygrane po 62,50 zł

24 96 253 253 95 483 99 666 91 973

1025 238 306 537 2039 41 145 66 68

260 328 759 3063 76 93 272 321 95 561

655 73 712 820 4196 227 72 357 431 69

661 705 98 937 5159 809 967 79 6008 43

153 439 635 716 905 44 64 7183 980 394

428 953 8352 72 690 700 9127 236 365

541 68 96 710 26 907 61 10056 89 216

34 498 948 11008 361 70 572 629 877

12813 22 405 19 997 13224 327 77 639

806 913 82 14319 84 445 79 506 624

15229 32 76 347 405 662 90 702 13 16

825 16213 57 341 681 17490 562 813

18066 76 269 517 601 864 19122 226

416 554 67 949 20272 330 82 91 526 684

706 889 900 21046 105 245 22305 406 87

637 787 23362 24312 40 67 79 417 707

889 25124 217 31 74 317 59 517 61 82

26170 258 77 839 78 933 75 27141 42

207 13 910 28147 242 471 708 22 878

29063 275 729 816 93 936 30170 256 57

548 75 602 86 957 31136 474 560 706 92

57 624 82188 99 214 377 406 33375 496

605 77 902 84387 414 35219 369 805

67 986 36083 372 472 546 658 832 913

37159 93 214 509 42 657 38036 49 794

803 11 47 30996 124 240 318 420 730

821 40054 43 74 97 775 842 49 41061

330 805 89 42086 113 291 550 71 929 43

43020 327 45 490 53 2625 792 849 83

86 44035 420 877 38 69 45098 194 434

46052 53 290 369 435 75 526 806 901

56 47159 331 724 860 48031 461 83 577

682 737 38 800 930 75 49037 209 362

477 84 97 831 982 50635 780 923 77

51007 152 374 83 578 984 52250 67 318

798 833 53028 103 83 516 57 619 732

54143 304 489 519 622 30 54 55169 442

714 834 56053 91 444 75 541 56 701

27 943 81 57250 51 81 467 9 572 97 760

908 58724 59599 60077 143 46 223 44

309 490 94 544 614 707 801 924 61031

62144 80 364 67 592 780 63119 318 62

487 588 88 851 991 64182 227 611 846

998 65392 491 996 66169 222 43 653 735

881 908 64 65 67198 219 550 62 663 727

77 813 944 68006 104 20 655 985 94 97

69029 460 70164 546 677 71129 54 252

500 725 812 724 67 72023 535 73078

151 415 558 643 56 961 74579 695 750

969 75068 207 66 73 459 595 850

76099 421 45 629 77324 402 40 512

716 78253 92 94 379 475 530 797 881

996 79029 158 212 345 519 61 617 854

923 80075 484 859 81130 395 728 95

965 91 82613 718 83014 75 145 294

656 76 814 46 70 84020 118 76 631 86

85234 453 522 895 982 86174 325 416

596 851 986 87068 275 342 485 870

88147 73 428 721 987 89073 92 158 254

95 423 502 95 694 821 90207 10 15 36

422 549 777 820 905 91285 583 772 854

92082 489 847 929 84 93151 73 396 529

58 604 88 935 94121 76 238 330 98 409

55 8 79 627 815 95201 770 812 968 —

96138 91 552 77 958 97242 377 470 534

948 16006 37 92 228 353 535 93 616

17376 436 30 858 18140 284 839 19231

614 20137 76 230 427 84 21055 679 883

22051 23175 382 90 880 24079 155 390

637 980 25067 194 251 985 26330 27238

399 496 885 28127 784 29060 941 30410

650 859 31167 524 928 32732 33192 701

34324 83 614 35089 132 33 551 793 928

36026 96 272 323 627 723 904 37404

38365 683 997 39636 745 40220 183

295 848 41854 948 42115 43287 96 71

717 40 44140 393 43 544 52 53 67 —

45399 680 46069 143 69 47092 882 48102

89 634 96 49331 86 438 538 50502 —

23 804 52237 87 53353 665 17 91 54758

858 56384 792 57277 550 645 58313 —

59125 645 60210 81 476 61130 301 —

62147 710 63029 122 659 65025 106 240

875 66212 836 972 67446 679 93 716

68267 412 61 665 69206 383 70145 209

364 928 7112 72147 583 73161 865 —

74240 575 75508.

76155 77659 79264 85568 87519 708

83208 84248 86447 87111 366 88229

921 90265 717 91977 92617 883 93307

534 97010 401 927 98173 99035 925 61

100085 365 101016 104665 105677

108168 109291 632 111369 441 965

113726 114132 657 115413 501 81 117365

119470 120596 121252 798 124650 66

772 126473 634 128034 792 129567

130485 726 134604 137568 950 138125

139763 141030 156 143420 855 144815

145033 146131 147 540 983 148255 388

756 149144 153036 695 154061 431

155380 156842 157641 159929

IV-te ciągnięcie

GŁÓWNE WYGRANE

Stafa dzienna wygrana 20.000 padła na nr 136049.

Zł 50.000 na nr 56025.

Zł 25.000 na nr 111887.

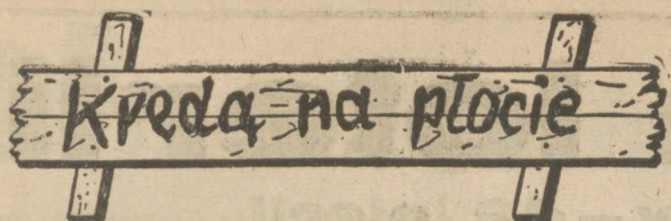
Zł 15.000 na nr 95423.

Zł 10.000 na nr 46.137 88095.

Zł 2.000 na nr 112 7365 152329.

Zł 1.000

Chochlik drukarski

Czy państwo wiecie, co to jest chochlik drukarski? Hej! Cóż to to, za bydlę straszliwe, osobisty wróg dziennikarstwa, co potrafi tak dokładnie pomieszać szyki najdostojniejszego z artykułów, że go potem sam autor nie rozumie.

Ale zaczniemy od początku, bo przecież każda rzecz ma swój początek.

Od czasu, kiedy straszliwe kany nowej pisowni, uczynionej na zgubę ludzi pióra, stały się obowiązujące, pomieszały nam się całkowicie w głowie ym, im, em, mania z Mani, a wszystko razem wrzucone do wspólnego puchara na przekór temu, co dotychczas było stworzyło atmosferę wręcz niesamowitą... a może nie samowitą? Czy ja wiem?

Doszło do tego, że śmiertelnie pokłóciłem się z moją najstarszą córką, która wbrew (a może wbrew, psiarew!) wszelkiej logice pisze znacznie ortograficznie odemnie (czekajcie! czekajcie! czy wypadkiem nie ode mnie? rozum się mąci).

Bezpośrednim skutkiem zarzą-

— Urządzenie tej sypialni było 8 razy premiowane!
— A czy nie ma pan takiego urządzenia, które jury odrzuciło?

dzeń ortograficznych jest to, że korektor stał się w każdej redakcji „persona gratissima”. Zdobył po prostu dyktatorską władzę. On jest zawsze najmądrzejszy i wie najlepiej, bo ma pod ręką „Słownik ortograficzny”.

Dawniej był to sobie człowiek cichy i pokornego serca, którego nikt i nigdy w redakcji nie widywał. Siedział gdzieś w kącie i wylapywał błędy, w które go obficie zaopatrywali panowie zecerzy. Jeśli jakiegoś błędu nie dostrzegł, robiło mu się wielką awanturę, a on pokornie słuchał.

Dziś porządek rzeczy zmienił się całkowicie. Dziś wymyśla korektor, a my, biedne owieczki, słuchamy go w pokorze ducha. Ale też nikt mu się do korekty nie wtrąca, bo przecież „on wie lepiej”.

Każdy taki niedostrzeżony błąd korektorski, nazywa się poetycznie w języku redakcyjnym „chochlikiem drukarskim”. Ale tym razem to był chochlik, to był cały chochoł. Oto cośmy wydrukowali w rubryce drobniaków filmowych:

„Zmarły” reżyser Cecil B. de Mille ciężko zachorował i znajduje się obecnie w szpitalu w Lons Angeles”.

I cóż pan na to, tyranie, męczycielu, korektorze? Ładna historia? Jak pan teraz wygląda?

„Zemsta jest rozkoszą bogów”, powiada antyczne przysłowie.

Ale nie nareszcie zemścił na bestii apokaliptycznej, która mi codziennie z dostojnego tytułu doktora czyni jakiegoś dra, a z godnej najwyższego szacunku rangi pułkownika — płka, co przecież nie ma najmniejszego sensu.

ORKA

*) Powinno być oczywiście: Znany.

T. Adamski

Mikrowojna

XIII

W stolicach europejskich drzemie groza mikrowojny

Drezno, Berlin, Paryż górują nad Radomiem, Włocławkiem, Warszawą kosztownością i wspaniałością urządzeń, ale zbliżone są obrzydliwościami życia powszedniego.

Wytrwałym picciem zanieczyszczonej wody, zakażonej odchodami, zanieczyściła się inteligencja Radomia i Włocławka w latach 1910 i 1914, ale dziś nikt o tym nie pamięta. Natomiast od lat 26-ciu sławne jest w całym świecie higieny jadenie sałat z przyprawą ekskrementową w „czyszczeniu” Dreźnie. Był to wynik za bieglwości municypalnej o podnoszenie czystości i kultury miasta.

Rzecz polega na tym: Nie wszędzie jest przyjęte usuwanie zawartości kanatów ściekowych wprost do rzeki, jak w Warszawie, lub pod siebie do gleby i studziń, jak w pięknych wioskach z okolic Warszawy.

W krajach, zwanych ucywilizowanymi, zawartość kanatów ściekowych rozprowadza się po specjalnie urządzonych polach, ochrzczonych mianem pól irygacyjnych.

Ta irygacja oczyszcza ścieki. Ażeby nie nastąpiło takie zamulenie pól irygacyjnych odchodami, które paraliżują procesy oczyszczania wód przez glebę, trzeba tam hodować rośliny.

Zaprowadzono ziemioplody paszowe. Były one bujne, zieloność ich była wspaniała. Ale pozorami można uwodzić tylko ludzi, nie zaś bydło, które jest konserwatywne i uparte. Więc nawet głodem nie zdołano przymusić trzód do spożywania paszy z pól irygacyjnych.

Wobec tego wypadło przejść do uprawy na polach irygacyjnych ogrodów dla ludzi. Skład płodów uległ zmianie nawet na punkcie zawartości mineralnej. Np. buraki miały osiem razy więcej saletry, niż przy zwykłej uprawie (König), a za to znacznie mniej zawierały wapna, niż zwykle. Ludzie psuli sobie przemianę materii takimi dziwolągami hodow-

wli „nowoczesnej”. Narażali się na niebezpieczeństwo chorób, ale jedli. Pierwsze lepsze zakażenie sprawiło, że mieszkańcy Dreznia dostali tyfusu, a w niewiele godzin po opuszczeniu kisk ludzkich najświeższe zarazki tyfusu municypalność już doprowadzała do wszelkich ogrodów, których część mieszkańcy spożywali na surowo.

Berlin posiada pola irygacyjne podobnie, jak Drezno. Tam ścieki — po przejściu przez plantacje zasilają stawy rybne. Chlubą Berlina jest zaaklimatyzowanie w takich wodach pstrągów, ryb przez naturę dostosowanych do najczystszych potoków górskich. Pstrągi, żywność z kanalizacji berlińskiej chorują masowo na watrobie, mają zupełnie inny smak, niż pstrągi górskie. Są one niedobre, niestrawne, ale nazywają się „Forelle”, więc jadenie ich należy do dobrego tonu. Oto znów pokarm nowy dla rodzaju ludzkiego, nienaturalny, a więc szkodliwy dla przemiany materii i zarazem niebezpieczny, obrzydliwy, choć poszukiwany.

U nas to, czego się z Warszawy nie wypuści do Wisły, idzie pod uprawę warzyw bez przekompostowania. W latach wojennych i powojennych municypalność stołeczna używała do wywozki wozów konnych, luźno przykrytych oponami z grubej tkaniny. — Było to zorganizowane demokraty-

cznie, jak przystało na XX-te stulecie, gdyż na owych wozach i brezentach zarazki z Kola i Woli dostarczano od proletariatu do burżuów w śródmieściu. Jak równość, to równość!

Porosła Warszawa w pierze. Magistrat (dyrektor Biłowski) zakupił olbrzymie samochody do śmieci, idące za wzorem municypalności Paryża. Mają one olbrzymie zasuwane pokrywy, trudne do poruszenia i nie sprzążające higieny ze względów, które tu muszę przemilczeć (z braku miejsca). W różnych porach dnia woz działy taki samochód przez ulice Warszawy i rozprasza pył ze śmieci na wysokości ust przechodniów!

Zdarzyło się przestudiować te aparaty w użyciu municypalności paryskiej. Bardzo przejmujące! Zajeżdża taki samochód w porze zakupów przed hale miejskie. Znoszą śmieci. Na samochodzie, na stołach śmieci stoi robotnik segregujący. Szmaty wytrząsa w oczy gospodom i do ich koszy. Odkłada owe szmaty do dalszego wykorzystania. Kawałki kałafiorów itp. segreguje oddzielnie: w drugorzędnych restauracjach część ich przyda się do zup i na „hors d'oeuvre’y”. Wszak modnymi są sałatki surówkowe!

Pod całym Paryżem są lochy po kamieniołomach, gdzie uprawiają pieczarki. Tam roi się od szczurów. W razie mikrowojny będzie to wdzieranie pole dla wroga, niż metro i „place de la Concorde”.

A nie cały świat śpi na wszystkich oczach!

Dzięki prof. Hoffmanowi, dyrektorowi gł. urzędu zdrowia w Berlinie, wiemy o zorganizowaniu w armii Niemiec odrębnych oddziałów nosicieli zarazków tyfusu („Bacillenträgerabteilungen”). Jak to wykorzystają eksploatując dla Polski myśli prof. Waldmanna, sanitarnego inspektora armii niemieckiej omówimy w następnym rozdziale.

HUMOR

OSZCZĘDNOŚCI.

Pan Bronisław jest oszczędny. Jest nawet bardzo oszczędny — po szkocku. Przychodzi do fryzjera i pyta:

- Co kosztuje strzyżenie?
- Osiemdziesiąt.
- A ile kosztuje golenie?
- Czterdzieści.

Pan Bronisław siada.

— Proszę mi ogolić głowę — mówię.

Witold Poprzecki

Krwawe ślady

Obca agentura działa

powieść

STRZECZENIE POZACZĄTKU POWIEŚCI:

Młody literat Stefan Mochocki napisał artykuł o szpiegach w przedświatach ubezpieczeniowym. W wyniku artykułu zjawia się u niego „policja”, a właściwie szpiegów przebrani za policję, którzy przeprowadzają rewizję w mieszkaniu, gdzie Mochocki gości swą przyjaciółkę, aktorkę Osmińską. Z opresji ratuje Mochockiego pułkownik Kramer ze swymi ludźmi, który prawie wie siłą porwuje Mochockiego, aby z nim jechał do Katowic, gdzie gnieździ się jedna z central szpiegowskich. Samolot którym leci dostaje się w zasieg burzy. Po przymusowym lądowaniu w samolot uderzył piorun. Uratowani pasażerowie dostają się do Młochowa, skąd Kramer jego adiutant i Mochocki biorą auto i przyjeżdżają do Krakowa. Osmińska po powrocie do mieszkania Mochockiego zostaje tam jego siostrą. Podczas rozmowy dowiadują się obie przez radio o katastrofie samolotu. Osmińska rusza na lotnisko. Tymczasem schorowany Mochocki jest świadkiem krwawej rozprawy Kramera z Arinmanem szefem bandy „nieogowuskiej”. Po rozprawie tej Kramer i jego adiutant znikają. Mochocki zwiędza tajemniczy dom.

Był to wytworny budurek damski... Słabe światło nocnej lampki dyskretnie oświetlało złożone mebelki i artystyczny nieład, który tu panował. Na szerokim przytulnym łóżu spała jakaś kobieta... Czarne loki rozsypały się wokół głowy, kołdra na piersiach unosiła się równomiernym rytmem oddychu...

13

Po chwili wahania Mochocki zapalił górne światło. Nieznajoma poruszyła się, ale spała dalej... Jednakże teraz Mochocki zauważył, że była niezwykle piękna. Lekko śniada cera przy kruczo-czarnych włosach dawała jakieś złote odbłyski, a naturalne kolory śpiącej dodawały jej wiele uroku. Intruz długo podziwiał klasyczne rysy twarzy i pełną dołecz-ków rękę, leżącą na kołdrze.

Wreszcie uświadomił sobie, że nieznajoma ma baje-cznie mocny sen, skoro nie obudziła się przy takiej wścieklej strzelaninie, jaka rozegrała się na dole. Ale wszystko wskazywało na to, że tragedia mieszkańców tego domu nie dotarła wcale na pierwsze piętro. Mochocki nie mógł tego zrozumieć. Dopiero gdy się obejrzał — zauważył, że drzwi, które były za nim, obite są grubym pokładem wojłoku.

Nie wiadomo dlaczego znowu wstrząsnęły nim dreszcze.

Pułkownik nie wracał. Zegar na dole wybił już godzinę pierwszą. Mochocki poczuł, że z przyjemnością wyprosiłby z łóżka tę piękną kobietę, by zając jej miejsce i spać — choćby dwadzieścia godzin.

A tymczasem musiał czekać Bóg wie dokąd, potem znowu gdzieś się tłuc, a kto wie czy nie do Warszawy z powrotem...

Nie namyślając się długo, jeszcze raz spojrzął na uroczą buzię nieznajomej i zgasiwszy światło wyszedł. Następnie obszedł wszystkie pokoje i wyłączył światło wszędzie, zostawiwszy jedynie małą lampkę w hallu. Jednakże na myśl o tym, żeby spać w domu, gdzie leżą trzy trupy — wzdrygnął się. Po-stanowił czekać, aż przyjdzie ktoś, co rozstrzygnie tę zawiłą sytuację i zakończy dzień pełen przy-gód i wstrząsających wrażeń, uimując w swoje ręce dalszy bieg wypadków. Resztką nerwów panował nad sobą, spacerując tam i z powrotem obok trupa dozorcę. Przypomniła mu się znowu konferencja

z wydawcą, której nie odbył, grzebiąc tym swoją książkę, przypomniało mu się, że Jadzie zostawił samą w mieszkaniu, do którego nie wiadomo kiedy wróci, i wreszcie przypomniał mu się pułkownik, który pognał z adiutantem nie wiadomo dokąd i zort go wie, kiedy wróci.

Nagle stanął i zadał sobie pytanie: — A jeżeli pułkownik nie wróci? Jeżeli wcześniej od niego przyjdzie policja?

— No to i co? — odpowiedział sam sobie. — Powiem im wszystko co wiem i niech sobie robią co im się podoba... Bah! A jeżeli mi nie uwierzą? Człowieka, którego zastaje się nad trzema trupami, trzeba przede wszystkim aresztować... I przysłuchać na drugi dzień... Br! Noc w areszcie... Dziękuję... Ale noc wśród trupów... Także wątpliwa przyjemność... Zgasił światło i skierował się ku drzwiom. Bądź co bądź lepiej było spędzić noc gdziekolwiek niż pod tym dachem, bo i pocóż dalszy rozwój tej zwariowanej krwawej hocy ma się rozbici o niego?

Ale przy drzwiach stanął. Uświadomił sobie, że są zamykane elektrycznością, a więc musi znaleźć kontakt, aby się uwolnić z tej makabrycznej sytuacji. — A jeżeli nie znajdzie? — zmroziło go pytanie. — To wyjdę oknem... Właściwie, może by od razu wyjść oknem, bo przecież elektryczne drzwi musiał-bym zostawić za sobą otwarte... Wszelby złodzieje albo też ktoś niepożądany... Tak, lepiej oknem...

Tak myśląc, skierował się z powrotem do pokoi-jów. Jeszcze raz przeszukał wszystkie ściany w poszukiwaniu kontaktu do drzwi, którego jednak nie znalazł. Zapomniał już, że drzwi zatrzasnęły się po strzelaninie, a więc kontaktu do nich należało szukać pod ręką któregoś z nieżyjących... Przeświadczenie, że jest uwięziony wśród trupów, zaczęła go coraz bardziej denerwować.

(Dalszy ciąg nastąpi)

PRENUMERATA MIESIĘCZNA — 2 Zł

REDAKCJA i ADMINISTRACJA
Warszawa, ul. Zgoda 5

Telefony Redakcji: 3.25-08; 3.25-10; 3.25-11
Do rozmów międzymiastowych 3.25-09.

Administracja czynna od 9 — 17

Wydawca: s-ka Wya. Nowa Prawda Sp. z o.o.
Redaktor: F. Kwieciński

sekretarz Redakcji przyjmuje codziennie od godz. 17—19

Rękopisów niezamówionych Redakcja nie zwraca
Konta OKO nr 22612. Konto rozrachunkowe nr 718.

CENY OGŁOSZEN

Za wiersz milimetry lub jego miejsce na stronie tytułowej — zł 1.25; w tekście zł 0.80; za tekst — zł 0.40; drobne 15 gr za wyraz; prace poszukiwane i zaofiarowane — 10 gr za słowo. Drobne — najmniej 10 wyrazów. Nekrologi — 50 gr mm, miejsce zastrzeżone 25% drożej; tabelaryczne i bilanse — 60% drożej. Wyrazy tłustym drukiem liczą się podwójnie. Duże litery — liczą się za słowo. Zgraniczne 50% drożej. Komu-likaty (N) — 2 zł za mm. Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada.